

Voor het goede doel

Doelmatig en doeltreffend sportaccommodatiebeleid
voor de gemeente Nuth

5 september 2008

Inhoudsopgave

1. Inleiding	5
2. Normenkader	7
3. De binnen- en buitensportaccommodaties in de gemeente Nuth	9
3.1 Om welke accommodaties gaat het?	9
3.2 Buitensportaccommodaties voor wedstrijd- en recreatiesport van en in de gemeente Nuth	9
3.3 Binnen(sport)accommodaties in gemeente-eigendom	15
3.4 Eigendom en beheer van de sportaccommodaties	16
4. Kosten van de sportaccommodaties en huurtarieven	19
4.1 Kosten voor exploitatie van de sportaccommodaties	19
4.2 Tariefstelling huur sportaccommodaties	22
4.3 Indicatieve vergelijking tussen buurgemeenten	24
5. Gebruik van de accommodaties	27
5.1 Bezettingsgraad binnen- en buitensportaccommodaties Nuth	27
5.2 Toekomstig gebruik: demografische en sociale ontwikkelingen	28
6. Conclusies en aanbevelingen	31
6.1 Bevindingen	31
6.2 Conclusies	32
6.3 Aanbevelingen	33
Bijlagen	
1. Feitelijke informatie over de sportaccommodaties in de gemeente Nuth	36
2. Bestuurlijke reactie van college	41
3. Lijst van geïnterviewde personen	47
4. Geraadpleegde literatuur	48
5. Rekenkamercommissie	50

1. Inleiding

De gemeente Nuth beschikt over sportaccommodaties. Veel accommodaties zijn eigendom van de gemeente. Voor een overzicht van de gemeentelijke accommodaties zie bijlage 1.

Sporten en bewegen zijn niet alleen gezond, maar sporten en bewegen zijn ook onlosmakelijk verbonden met de cultuur, met de leefbaarheid van de kernen en met het welzijn van de inwoners van de gemeente Nuth. De gemeente Nuth heeft dan ook voor een actieve opstelling gekozen en stelt middelen beschikbaar om te sporten en bewegen. In de begroting is een bedrag opgenomen van 541.000 euro voor het onderhoud van sportaccommodaties. Aan 29 verenigingen wordt jaarlijks voor een bedrag van 107.000 euro aan subsidies verstrekt.¹

Het sportaccommodatiebeleid is de afgelopen jaren aan de orde gesteld in de gemeenteraad. In de vergadering van de gemeenteraad op 20 juni 2006 is een motie aangenomen waarin het college wordt gevraagd door middel van privatisering “de onderhoudskosten drastisch te verlagen tot meer realistische bedragen.” Daarbij wordt een taakstelling van 100.000 euro (bijna twintig procent van de desbetreffende begrotingspost) genoemd.

De gemeenteraad van Nuth heeft op 24 april 2007 ingestemd met een gemeentelijke nota over het ‘Sport- en beweegbeleid gemeente Nuth 2007 (een blauwdruk)’ met uitzondering van de financiële paragrafen. In deze nota waren beheer en onderhoud van de sportaccommodaties buiten beschouwing gelaten. Dit onderzoek van de rekenkamercommissie (verder de commissie) heeft betrekking op sportaccommodaties die in eigendom van de gemeente Nuth zijn.

De onderzoeksvragen

Aan dit onderzoek ligt een verzoek van het presidium van de gemeenteraad ten grondslag.

De commissie heeft het verzoek van het presidium bestudeerd en heeft zeven onderzoeksvragen geformuleerd aan de hand waarvan de commissie meent te voldoen aan het verzoek van het presidium.

Het presidium heeft de commissie gevraagd in haar onderzoek aandacht te schenken aan de volgende onderwerpen:

- de binnen- en buitenaccommodaties die zich in de gemeente Nuth bevinden en de functies van deze accommodaties;
- de eigendomsverhoudingen en de wijze van beheer van deze accommodaties;
- de kosten van de accommodaties voor de gemeente Nuth;
- de huurtarieven van de sportaccommodaties;
- de verhouding van de kosten van de accommodaties voor de gemeente Nuth in vergelijking tot de kosten voor soortgelijke accommodaties in vergelijkbare gemeenten;
- de bezettingsgraad van de accommodaties;
- de invloed van demografische en sociale ontwikkelingen op het gebruik van sportaccommodaties.

¹ Gemeente Nuth, ‘Sport- en beweegbeleid gemeente Nuth 2007 (een blauwdruk)’. Nuth 2007, blz. 22.

De eerste twee vragen worden in hoofdstuk 3 beantwoord. Het gaat hierbij om de volgende vragen:

1. welke binnen- en buitenaccommodaties zijn aanwezig in de gemeente Nuth en welke functies vervullen deze accommodaties?
2. hoe zijn de eigendomsverhoudingen en het beheer geregeld van de binnen- en buitenaccommodaties?

In hoofdstuk 4 komen drie vragen aan bod. Het betreft de volgende vragen:

3. wat zijn voor de gemeente Nuth de kosten van de binnen- en buitensportaccommodaties?
4. welke huurtarieven voor de sportaccommodaties worden gehanteerd en in welke mate is hierbij sprake van indirecte subsidiëring?
5. is Nuth duur in vergelijking met andere gemeenten?

In hoofdstuk 5 komen de laatste onderzoeksvragen aan de orde:

6. hoe is de bezettingsgraad van de binnen- en buitensportaccommodaties in de afgelopen jaren?
7. wat is de invloed van demografische en sociale ontwikkelingen op het gebruik van sportaccommodaties?

In hoofdstuk 6 worden de bevindingen in de voorafgaande hoofdstukken getoetst aan het normenkader. Dit hoofdstuk bevat conclusies en aanbevelingen.

Werkwijze

De commissie heeft dit onderzoek verricht aan de hand van door de gemeente beschikbaar gestelde documentatie en met behulp van gesprekken met direct betrokkenen binnen het gemeentelijk apparaat. Op 11 april 2008 heeft de commissie een aantal accommodaties bezocht. De commissie gaat ervan uit dat de in het kader van dit onderzoek ontvangen documentatie volledig en juist is.

2. Normenkader

De commissie wil de vragen zo feitelijk mogelijk beantwoorden aan de hand van een normenkader. Dit normenkader bestaat uit vijf onderwerpen. De commissie hanteert dit normenkader bij gebrek aan een normenkader dat ontleend zou kunnen worden aan beleid en regelgeving van de gemeente Nuth. Wel is de commissie ervan overtuigd dat het hieronder weergegeven normenkader bruikbaar kan zijn voor de ontwikkeling van een normenkader voor de gemeente Nuth.

Naast het normenkader hanteert de commissie de belastingsnormen voor voetbal- en tennisvelden van NOC*NSF. Voor voetbal is de norm voor het aantal wedstrijd velden: een wedstrijd veld per acht standaard wedstrijd equivalenten.² Voor tennis: een tennisbaan per tachtig leden.

Normenkader³

1. Kaderstelling

- beleidskaders van de gemeenteraad voor eigendom en verhuur van accommodaties;
- formulering van de gestelde doelstellingen specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdgebonden;
- controle van de raad op de naleving van deze beleidskaders;
- uitvoeringsregels van het college betrekking hebbend op de wijze van verhuur, vaststelling van huurprijzen, beheer en onderhoud;
- tijdige en volledige informatie van het college aan de raad over verhuur, huurprijzen, beheer en onderhoud (kengetallen, kerninformatie en andere gegevens die voor de raad relevant zijn).

2. Accommodaties

- registratie van het eigendom en het gebruik;
- aansluiting van het eigendom van de accommodaties bij de beleidsdoelstellingen van de gemeente;
- aanwezigheid van een verantwoorde meerjarenonderhoudsplanning.

3. Contractrelatie

- (geldige) contracten of overeenkomsten voor elke verhuurrelatie;
- contracten die juridisch in orde en compleet zijn;
- naleving van de contractueel vastgelegde afspraken en beëindiging of verlenging van de vastgelegde huurperiode na beëindiging van de verhuur;
- beschikbaarheid en toegankelijkheid van kerninformatie over de accommodaties.

4. De huurprijs

- kostenberekening;
- informatie aan de gemeenteraad over de huurprijzen en opvraagbaarheid van deze huurprijzen voor derden.

² Voor heren- en damessenioren en A-junioren is deze belastingsnorm 1, voor B- en C-junioren, alsmede meisjes A 0,75, voor D-pupillen en meisjes B 0,5, voor E-pupillen en meisjes C 0,35 en voor F- en meisjespupillen 0,25.

³ Het normenkader is ontleend aan het door de rekenkamercommissie Berkelland, Bronkhorst, Lochem en Montferland gehanteerde normenkader bij haar onderzoek naar verhuur van gemeentelijke accommodaties. December 2007, blz. 10 en 11.

5. Interne organisatie

- toebedeling van verantwoordelijkheid binnen de gemeentelijke organisatie voor het uitvoeren van welke actie en afspraak dan ook (sluiten van contracten en overeenkomsten, innen van huur, toekennen van subsidies, beheer en onderhoud, verzamelen en verstrekken van informatie);
- inrichting van verhuur, beheer en administratieve organisatie in de gemeente Nuth zodat sprake is van een slagvaardige en ordelijke uitvoering.

3. De binnen- en buitensportaccommodaties in de gemeente Nuth

In dit hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van de door de gemeente Nuth beschikbaar gestelde binnen- en buitensportaccommodaties en de functies van deze accommodaties. Verder wordt aandacht besteed aan de eigendomsverhoudingen en de wijze van beheer van deze accommodaties. Hiermee wordt een antwoord gegeven op de eerste twee onderzoeksvragen.

3.1 Om welke accommodaties gaat het?

Dit onderzoek richt zich op binnen- en buitensportaccommodaties in de gemeente Nuth. Dit roept de vraag op wat onder binnen- en buitensportaccommodaties wordt verstaan. Het begrip accommodatie is – zo blijkt uit raadpleging van het standaardwoordenboek van de Nederlandse taal – rekbaar. Van Dale's Groot woordenboek hedendaags Nederlands spreekt van “al hetgeen ten behoeve van het verblijf van personen is aangebracht of ingericht”. Daaronder vallen uiteenlopende accommodaties in de gemeente Nuth: van peuterspeelzalen tot begraafplaatsen, van basisscholen tot gemeenschaps-huizen, van speeltuinen tot het gemeentehuis, maar ook de onderkomens van voetbalverenigingen, van tennisverenigingen, van een hockeyclub, visvijvers, een midgetgolfbaan, maneges en overdekte voorzieningen voor verenigingen voor handbal, zaalvoetbal, volleybal en gymnastiek.

Voor de afbakening van dit onderzoek is de maatschappelijke functie van sport en beweging het richtsnoer. Gangbaar is de indeling topsport, wedstrijdsport en recreatiesport. In recentere literatuur wordt deze indeling verfijnd en gekoppeld aan een bepaald prestatieniveau:

- topsport: absoluut presteren, status en inkomen;
- wedstrijdsport: gezamenlijk ervaren van spanning, ontspanning en sociaal contact;
- recreatiesport: sportieve recreatie, lichamelijke gezondheid, geestelijke ontspanning en sociaal contact;
- fitness-sport: fysieke fitness;
- avontuursport: spanning en avontuur;
- lust-pret-pleziersport: exclusief en onverplichtend (bv. zwemparadijzen);
- cosmetische sport: verbetering van het uiterlijk.

De laatste vier sportdisciplines zijn voornamelijk in private instellingen terug te vinden. Voor met name wedstrijdsport en recreatiesport stellen gemeenten - ook de gemeente Nuth - accommodaties beschikbaar. Dit onderzoek richt zich op de voorzieningen voor wedstrijd- en recreatiesport voorzover van gemeentewege beschikbaar gesteld.

3.2 Buitensportaccommodaties voor wedstrijd- en recreatiesport van en in de gemeente Nuth

De gemeente Nuth kent een groot aantal accommodaties voor wedstrijd- en recreatiesport. Ter wille van de leesbaarheid heeft de commissie deze gemeentelijke accommodaties ingedeeld per sporttak.

Veldvoetbal

Elk van de vijf kernen van de gemeente Nuth (Vaesrade, Nuth, Wijnandsrade, Schimmert en Hulsberg) kent een voetbalvereniging met een eigen onderkomen (kantine, kleed- en doucheruimtes, wedstrijdveld(en), trainingsveld(en) en andere bijkomstige voorzieningen, zoals parkeerplaatsen).

Hulsberg

Het wedstrijdveld van S.V. Hulsberg is gelegen aan de Mesweg. Daar bevindt zich ook het onderkomen – kantine, kleedkamers, technische ruimtes – van S.V. Hulsberg. In eigen beheer is een tribune bij dit veld gebouwd. Het zuidoostelijke deel van het wedstrijdveld kent drainageproblemen. Dit deel van het veld staat na regenbuien blank en het duurt vervolgens lang voordat het veld redelijk bespeelbaar is. Als gevolg van de slechte conditie van dit veld worden wedstrijden regelmatig afgelast of verplaatst naar het veld achter de kantine en kleed- en doucheruimtes van S.V. Hulsberg. De kleed- en doucheruimtes zijn onlangs opgeknapt. Tijdens het bezoek van de commissie aan dit onderkomen wees de voorzitter van S.V. Hulsberg op kwalificaties als ‘varkensstallen’, maar dat doet geen recht aan de prestaties van vrijwilligers onder de leden van deze voetbalvereniging die hebben gezorgd voor een forse verbetering van de kleed- en doucheruimtes, waarvan de bouw en uitvoering al meer dan veertig jaar oud zijn. Het trainingsveld is voorzien van een zandlaag. Weliswaar geschikt voor trainingen, maar vanwege de uitstraling niet erg ‘voetbal’-aantrekkelijk.

De kantine is onlangs provisorisch opgeknapt, maar kent nog steeds de nodige gebreken. Zowel wat indeling, als (ruimtelijke) kwaliteit betreft. Volgens de voorzitter van S.V. Hulsberg zijn de inkomsten uit de kantine de belangrijkste inkomstenbron van de voetbalvereniging. Het gebrekkige onderkomen in combinatie met de problemen bij het wedstrijdveld is een constante bron van ergernis bij S.V. Hulsberg. Vooral in de richting van de gemeente. Afgelastingen vanwege de slechte staat van het hoofdveld en verplaatsingen naar het bijveld waar de toeschouwers geen gebruik kunnen maken van schuilmogelijkheden op een overdekte tribune zorgen voor tegenvallende omzet in de kantine en gemor onder de sponsors.⁴

In verband met de slechte staat van het sportcomplex in Hulsberg is in het kader van het dorpsontwikkelingsplan Hulsberg een plan ontwikkeld voor een nieuw sportcomplex aan de Raadhuisstraat. De bedoeling is om naast de voetbalvelden en een aparte accommodatie voor kleed- en doucheruimtes voor S.V. Hulsberg, voor de tennisvereniging, T.C. Hulsberg, een eigen kantine en eigen kleed- en doucheruimtes te bouwen. Dit dorpsontwikkelingsplan is in opdracht van de gemeenteraad opgesteld.

Het plan voor een nieuw sportcomplex is voorgelegd aan omwonenden, aan de gebruikers en aan de provincie. De omwonenden hebben verdeeld gereageerd. Zowel tegen het nieuwe complex als tegen de bouw van woningen op de vrijkomende locatie bestaan bezwaren. De gebruikers kunnen zich wel vinden in het plan. Over hun wensen bestaat met de gemeente overeenstemming. De tennisvereniging, T.C. Hulsberg, heeft voorgesteld haar deel van het complex volledig over te nemen van de gemeente. De provincie heeft gevraagd naar een nadere onderbouwing van de gekozen locatie voor het nieuwe sportcomplex. Ook heeft de provincie kanttekeningen geplaatst bij het

4 De commissie heeft de voorzitter van S.V. Hulsberg op 11 april 2008 gevraagd zijn klachten feitelijk te onderbouwen. De commissie heeft geen verdere feitelijke onderbouwing ontvangen.

aantal woningen die op de locatie van het oude sportcomplex zouden worden gebouwd. Uiteraard is niet voorspelbaar of in deze dorpskern wel voldoende belangstelling bestaat voor nieuw te bouwen woningen. Zodra het overleg met de provincie is afgerond wordt het plan voor het nieuwe sportcomplex aan de gemeenteraad voorgelegd.

Alternatieven, zoals gezamenlijk te exploiteren voorzieningen met Tennisvereniging Hulsberg zijn voor het bestuur van S.V. Hulsberg onbespreekbaar.

Om te kunnen bepalen of het aantal voetbalvelden op dit complex voldoende is voor dit aantal en deze type teams hanteert de commissie – zoals in hoofdstuk 1 is aangegeven - de belastingsnormen voor voetbal- en tennisvelden van NOC*NSF. Voor voetbal is de norm voor het aantal wedstrijdvelden: een wedstrijdveld per acht standaard wedstrijdequivalenten.⁵ S.V. Hulsberg telt volgens de opgave van de vereniging aan de gemeente (stand 31 december 2007) 344 leden. S.V. Hulsberg beschikt over vier seniorenteams, een A juniorenteam, twee B/C juniorenteams, twee D pupillenteams, twee E pupillenteams en vier F pupillenteams. Verder is er een meisjes B en een meisjes pupillenteam. Daarmee komt S.V. Hulsberg (9,95) boven de standaard wedstrijdequivalent voor een wedstrijdveld (8) uit. Op dit moment beschikt de club, zoals gezegd, over twee wedstrijdvelden en een trainingsveld.

Nuth

RKSV Minor is de hoofdbespeler van een nieuw en modern geoutilleerd sportcomplex op de Kollenberg in Nuth. Het complex voldoet aan alle eisen die aan moderne voetbalaccommodaties worden gesteld.

RKSV Minor beschikt over vijf seniorenteams, een damesteam, een A team, twee jongens C teams, een meisjes C team, een junioren D team, twee junioren E teams, twee jongens F team en een meisjes F team. Hiermee komt RKSV Minor (11,7) ruim boven de standaard wedstrijdequivalent voor een wedstrijdveld (8) uit. RKSV Minor beschikt over drie wedstrijdvelden. De vereniging telt 397 leden (stand 31 december 2007).

Schimmert

Aan de Waterkuilsweg in Schimmert bevindt zich het complex van VV Schimmert. Daar liggen volgens de gemeente de kwalitatief beste voetbalvelden in de gemeente Nuth. Het gaat om twee wedstrijdvelden.

VV Schimmert beschikt over vier senioren teams en een veteranenteam. Daarnaast een B team, twee C teams, twee D teams, een E team (jongens), een E team (meisjes) en twee F teams. Hiermee komt VV Schimmert met 9,45 boven de standaard wedstrijdequivalent voor een wedstrijdveld uit. Het aantal leden bedraagt 340 (stand 31 december 2007).

Vaesrade

Het onderkomen van RKVV Vaesrade bevindt zich 'Op de vijf bunder'. Het complex heeft de afgelopen jaren een metamorfose ondergaan. Met steun van de gemeente is een tribune gebouwd. Oorspronkelijk kende het wedstrijdveld een verval van maar liefst ruim twee meter. De gemeente

5 Voor heren- en damessenioren en A-junioren is deze belastingsnorm 1, voor B- en C-junioren, alsmede meisjes A 0,75, voor D-pupillen en meisjes B 0,5, voor E-pupillen en meisjes C 0,35 en voor F- en meisjespupillen 0,25.

heeft dat hoogteverschil in oost-westelijke richting door ophoging van het terrein ongedaan gemaakt. De voetbalvereniging zelf heeft met behulp van vrijwilligers de kleed- en doucheruimtes verbeterd en uitgebreid. Deze verbetering en uitbreiding werden betaald door de gemeente. Door zelf de uitbreiding en verbetering ter hand te nemen was het met het door de gemeente beschikbaar gestelde budget mogelijk meer aan te passen dan als de verbetering en uitbreiding door de gemeente waren uitgevoerd. RKVV Vaesrade, in de kleinste kern van de gemeente Nuth, trekt veel jongere voetballers uit naburige gemeenten aan, omdat de daar actieve voetbalverenigingen niet meer over jeugdelftallen beschikken.

RKSV Vaesrade beschikt volgens haar website naast het eerste elftal over vier seniorenteams, een C team, een D team, een E team, een F team en een mini F team. Het A team is halverwege het seizoen 2007-2008 uit de competitie teruggetrokken wegens een tekort aan spelers. Daarmee komt RKSV Vaesrade met 6,1 ruim onder de standaard wedstrijdequivalent (8) voor een wedstrijdveld uit. RKSV Vaesrade beschikt over twee wedstrijdvelen en een oefenveld. Het aantal leden bedraagt 193 (stand 31 december 2007).

Wijnandsrade

In Wijnandsrade bevindt zich het sportcomplex aan de Swierderkerkweg. Op het eerste gezicht oogt het complex als multifunctioneel. Het handbalveld is niet meer als zodanig in gebruik. Het contract met HV Wijnandia is ontbonden. Het veldje wordt nu gebruikt als trapveldje en speelveldje voor de jeugd. Het tennisdeel en het voetbalgedeelte hebben hun eigen kleed- en doucheruimtes. En uiteraard hun eigen speelvelden. Ze delen de kantine.

RKVV Wijnandia beschikt over vier seniorenteams, een B team, een C team, twee D teams, een E team en twee F teams. Hiermee komt RKSV Wijnandia met 7,35 onder de standaard wedstrijdequivalent (8) voor een wedstrijdveld uit. RKVV Wijnandia beschikt over een wedstrijdveld en een oefenveld, die beide in matige tot redelijke staat zijn. Het aantal leden is 164 (stand 31 december 2007).

Tabel 1 *Recapitulatie voetbal*

<i>Kern</i>	<i>Bouwjaar</i>	<i>Eigenaar</i>	<i>Gebruiker</i>	<i>Leden-aantal</i>	<i>Aantal teams</i>	<i>Wedstrijd- veld- Equivalenten*</i>	<i>Aantal velden</i>
Hulsberg Mesweg	1973-1984	gemeente	SV Hulsberg	344	17	9,95	Twee wedstrijdvelen en een trainingsveld
Nuth Kollenberg	2003	gemeente	RKSV Minor	397	16	11,70	Drie wedstrijdvelen
Schimmert Waterkoel	1963	gemeente	VV Schimmert	340	14	9,45	Twee wedstrijdvelen
Vaesrade Vijfbunder	1984	gemeente	RKVV Vaesrade	193	9	6,10	Twee wedstrijdvelen en een trainingsveld
Wijnandsrade Tehavo	1980-1993	gemeente	RKVV Wijnandia	164	11	7,35	Een wedstrijdveld en een trainingsveld

*Het aantal wedstrijdequivalenten is berekend aan de hand van de NOC*NSF-norm. Norm per veld is 8.

Bron: Gebruiks- en huurovereenkomsten van de toenmalige gemeenten Nuth, Hulsberg, Schimmert, Vaesrade en Wijnandsrade, de websites van de verschillende sportverenigingen.

Het totaal aantal leden van de voetbalverenigingen in de gemeente Nuth is 1438. Dat is negen procent van de totale bevolking van de gemeente Nuth, met dien verstande dat – voorzover bekend – in ieder geval RKVV Vaesrade over relatief veel leden beschikt die buiten de gemeente Nuth woonachtig zijn.

Het aantal wedstrijdvelden bedraagt tien. Het aantal standaard wedstrijdequivalenten is in totaal 44,35. Dit laatste getal komt overeen met zes wedstrijdvelden. Met de huidige spreiding van het aantal voetbalcomplexen beschikt de gemeente Nuth over meer wedstrijdvelden dan volgens de NOC*NSF norm nodig zijn. De behoefte is acht wedstrijdvelden. De twee wedstrijdvelden die normatief overschieten bevinden zich op de complexen van RKSVM Minor en RKSVM Vaesrade.

Tennis

De gemeente Nuth beschikt over vier complexen voor de beoefening van de buitentennisport.

Hulsberg

De T.C. Hulsberg is in 1969 opgericht en kreeg in 1970 een accommodatie die uit twee tennisbanen en een klein clubhuis bestond. Tien jaar later werd de accommodatie uitgebreid. De met de gemeente gesloten huurovereenkomst van 7 mei 1971 werd niet aangepast. Aan de Mesweg verrees een nieuw clubgebouw en het aantal tennisbanen werd uitgebreid met drie. T.C. Hulsberg meldt op zijn website over 350 leden te beschikken. TC Hulsberg heeft voor de aanvraag van de subsidie voor 2008 geen evaluatieformulier met vermelding van het aantal leden aan de gemeente verstrekt. Wel is voor 2007 opgave van het aantal leden aan de gemeente verstrekt. Eind 2006 was het ledenaantal 327.

Nuth

Ook in Nuth bevinden zich vijf (gravel)tennisbanen. De Lawn Tennis Club Nuth huurt dit complex van de gemeente Nuth. Het aantal leden is 211 (stand 31 december 2007).

Schimmert

In Schimmert zijn de tennisbanen van T.C. de Waterkoel gelegen aan de overzijde van het voetbalcomplex van VV Schimmert. In 1978 werden vier tennisbanen aangelegd en drie jaar later werd het clubgebouw in gebruik genomen. Kort daarna werd voor de eerste twee banen verlichting gerealiseerd. In 1986 volgde de verlichting voor de derde en vierde baan. In 2006 is het (dagelijkse) onderhoud door een groep vroeg-gepensioneerde leden overgenomen. Het aantal leden bedraagt 201 (stand 31 december 2007).

Wijnandsrade

De tennisclub Wijnandia deelt het complex met de voetbalclub Wijnandia. Beide verenigingen beschikken over eigen kleed- en doucheruimtes, maar delen de kantine. Schoonmaak en onderhoud gebeuren gezamenlijk. De tennisclub beschikt over vier banen en telt 174 leden.

Tabel 2 *Recapitulatie tennis*

<i>Kern</i>	<i>Bouwjaar</i>	<i>Eigenaar</i>	<i>Gebruiker</i>	<i>Leden-aantal</i>	<i>Baan-Equivalenten</i>	<i>Aantal banen</i>
Hulsberg Mesweg	1973	gemeente	TC Hulsberg	350	4,4	5
Nuth Voorsterstraat	1969-1986	gemeente	LTC Nuth	211	2,6	5
Schimmert Waterkoel	1980	gemeente	TC De Waterkoel	201	2,5	4
Wijnandsrade Tehavo	1980-1993	gemeente	LTC Wijnandia	174	2,2	4

Bron: Gebruiks- en huurovereenkomsten van de toenmalige gemeenten Nuth, Hulsberg, Schimmert en Wijnandsrade, evaluatieformulieren aanvraag gemeentelijke subsidie 2008, website van TC Hulsberg.

In totaal beschikken de vier tennisverenigingen over achttien tennisbanen. De tennisverenigingen tellen 1136 leden. Het aantal baanequivalenten bedraagt 11,7. Dat betekent dat in de gemeente Nuth volgens de NOC*NSF norm kan worden volstaan met twaalf tennisbanen (nu achttien). Het tennisseizoen loopt van april tot en met oktober. Omdat op gravel wordt gespeeld is het in beginsel mogelijk langer (het volledige kalenderjaar met uitzondering van de periodes van overgang van vorst naar dooi en omgekeerd) door te spelen, maar dat gebeurt op de tennissportcomplexen in de gemeente Nuth niet.

Overige buitensportaccommodaties

Hockey

Op het sportcomplex 'De Kollenberg' bevindt zich het kunstgraswedstrijdveld van HC Nuth. De club beschikt ook over een kunstgrasoefenveld, kleedruimtes en kantine. Het aantal leden bedraagt 266, waarvan een deel uit de naburige gemeenten afkomstig is.

Midgetgolf

Aan het Molenveld is een midgetgolfcomplex gevestigd. Het complex bestaat uit achttien banen en een clublokaal met berging. De betrokkenheid van de gemeente als eigenaar van dit complex is uitsluitend historisch verklaarbaar. Er zijn geen beleidskaders of beleidsregels voorhanden op grond waarvan het denkbaar zou zijn dat de gemeente heden ten dage als eigenaar of beheerder van zo'n complex zou optreden.⁶ Gelet op het beslag van het onderhoud van deze accommodatie op de financiële middelen van de gemeente Nuth heeft de commissie ervan afgezien om deze accommodatie in dit onderzoek verder in beschouwing te nemen.

Visvijvers

Voor de drie (gemeentelijke) visvijvers in Nierhoven is een huurovereenkomst gesloten met de Hengelsportvereniging Vissen in Nuth. Deze overeenkomst regelt het vis- en looprecht van de visvijvers in Nierhoven. De huurovereenkomst loopt van 1 januari 1990 tot en met 31 december 1995. De overeenkomst kent geen bepalingen over (automatische) verlenging, zodat deze overeenkomst geacht wordt te zijn afgelopen.

6 Gesprek met het managementteam van de gemeente Nuth, 11 april 2008.

Rijbak van LRV en PC Schimmert

In Schimmert bevindt zich een rijbak aan de Waterkuilsweg die sinds 1 oktober 1981 is verhuurd aan de Landelijke Rijvereniging en Ponyclub te Schimmert. Gelet op het beslag van het onderhoud van deze rijbak op de financiële middelen van de gemeente Nuth heeft de commissie ervan afgezien om deze accommodatie in dit onderzoek verder in beschouwing te nemen.

Tabel 3 *Recapitulatie overige buitensportaccommodaties*

<i>Kern</i>	<i>Bouwjaar</i>	<i>Eigenaar</i>	<i>Gebruiker</i>
Nuth Kollenberg	2003	gemeente	Hockeyclub Nuth
Nuth Midgetgolfbaan	Onbekend	gemeente	Midgetgolfclub Zicht Nirve
Visvijver Nierhoven	-	gemeente	Vissen in Nuth
Visvijver De Ping			
Visvijver bij Kasteel Reijmersbeek Vaesrade			
Schimmert	onbekend	gemeente	LRV en PC Schimmert

Bron: Gebruiks- en huurovereenkomsten van de toenmalige gemeenten Nuth en Wijnandsrade.

3.3 Binnen(sport)accommodaties in gemeente-eigendom

Net als veel omliggende gemeenten ontwikkelde de gemeente Nuth in de jaren zestig en zeventig van de vorige eeuw een eigen zwembad- en binnensportaccommodatie. De huidige sporthal 'De Keelkamp' dankt zijn bestaan aan de toen in gang gezette ontwikkeling. Oorspronkelijk hoorde bij de sporthal ook een zwembad, dat in 1985 door een brand werd verwoest. Voor de exploitatie van sporthal (en zwembad) fungeerde een gemeentelijke naamloze vennootschap. Aan deze constructie kwam aan het eind van de jaren negentig een einde. In veel gemeenten werd gekozen voor het onderbrengen van de exploitatie bij derden waarbij voor de verhuur van sportfaciliteiten aan verenigingen de nieuwe exploitant financieel werd gecompenseerd voor de – relatief geringe – tarieven die de desbetreffende verenigingen in rekening werden gebracht. Daarnaast werd de exploitant de mogelijkheid geboden om voor zijn eigen risico commerciële activiteiten te ontplooiën. Dit is vanaf 1 januari 1999 in Nuth het geval. De exploitatie ging op die datum over naar Gitek Sport VOF. Eigenaren van Gitek Sport VOF zijn de heer P. Gielkens en zijn echtgenote mevrouw S. Gielkens-Tekstra. De heer Gielkens was eerder werkzaam als ambtenaar van de gemeente Nuth. In de afgelopen tien jaar hebben zij voor eigen rekening en risico voorzieningen aangebracht in het oorspronkelijke sportcomplex. Daarmee is het oorspronkelijke complex uitgebreid met het Gitek Sport- en Gezondheidscentrum (fitness, spinning, revalidatie en reïntegratie). Gitek Sport VOF is ook de exploitant van de gymzalen in Schimmert en Hulsberg.

De verenigingen die van de sporthal en het sportcentrum aan de Leeuwerikstraat gebruik maken zijn wat sportbeoefening en ledenaantallen betreft sterk uiteenlopend. De handbalverenigingen Wijnandsrade en Minor, de volleybalclub Vludoc '98, zaalvoetbalverenigingen, de judovereniging en de gymnastiekclub behoren tot de gebruikers van de sporthal en het sportcentrum. Daarnaast kent het sportcentrum veel individuele sporters.

Tabel 4 *Recapitulatie binnensportaccommodaties*

<i>Kern</i>	<i>Bouwjaar</i>	<i>Eigenaar</i>	<i>Exploitant</i>
Hulsberg Gymzaal	1972	gemeente	Gitek
Nuth Keelkamp/Gitek	1971-2005	gemeente	Gitek
Schimmert Gymzaal	1978	gemeente	Gitek

Bron: Gebruiks- en huurovereenkomsten van de toenmalige gemeenten Nuth, Hulsberg, Schimmert.

Tenslotte kent de gemeente Nuth het medegebruik van andere accommodaties (met name gemeenschapshuizen) waar verenigingen en groepen uiteenlopende sporten of bezigheden in competitief verband beoefenen. De commissie heeft afgezien van nader onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van een ander gebruik van deze accommodaties. Daarvoor gelden twee overwegingen. Het gaat om accommodaties met een andere (hoofd)bestemming dan sport. Verder gaat het om – financieel gezien – accommodaties met een beperkt belang in het licht van de vragen die aan de commissie zijn voorgelegd.

3.4 Eigendom en beheer van de sportaccommodaties

In dit deel van hoofdstuk 3 gaat het om eigendom en beheer van de accommodaties (als het ware de middelen die van gemeentewege worden verstrekt om de doelstelling van het sport- en beweegbeleid te verwezenlijken). Beheer betreft het onderhoud van de accommodatie. Daarover zijn in de gebruiks- en huurovereenkomsten uiteenlopende afspraken vastgelegd. In bijlage 1 worden deze afspraken inzichtelijk gemaakt.

De gebruiks- en huurovereenkomsten worden bij de afdeling VROM van de gemeente beheerd. Beheer betekent hier dat de overeenkomsten op een centrale plek in de organisatie bewaard worden. Bij de afdeling Openbare Werken ligt de taak voor het onderhoud van de velden/banen en het groen. Bij de afdeling VROM ligt de taak voor het gebouwenonderhoud en het beheer van de gebruiks- en huurovereenkomsten. Het accommodatiebeleid is toebedeeld aan de afdeling Welzijn en burgerzaken, bureau Welzijn. Dit bureau coördineert het accommodatiebeleid, maar heeft geen operationele taken, zoals onderhoud en beheer.

De commissie constateert wat het beheer van de overeenkomsten betreft het volgende:

- de overeenkomsten verschillen wat looptijd, opzegtermijnen en omschrijvingen van de na te komen verplichtingen betreft. Deze verschillen kunnen gevolgen hebben voor de uitvoering van het door de gemeenteraad van Nuth vast te stellen sportaccommodatiebeleid;
- de gebruiksovereenkomst voor de voorzieningen die aan RKSVM Minor worden beschikbaar gesteld heeft betrekking op de vroegere (niet meer bestaande) locatie aan de Leeuwerikstraat. Dit geldt mutatis mutandis ook voor de gebruiksovereenkomst voor HC Nuth;⁷

⁷ Op 25 september 2003 heeft de gemeente Nuth RKSVM Minor en HC Nuth laten weten dat “medio 2004 [...] nieuwe beleidslijnen ten aanzien van de gemeentelijke gebouwen en sportaccommodaties bekend zijn en zullen er nieuwe gebruiksovereenkomsten opgesteld worden”. Tot dat moment zouden de bestaande overeenkomsten worden gehandhaafd.

- voor de kantine op het sportcomplex in Wijnandsrade bestaan twee huurovereenkomsten. De oorspronkelijke overeenkomst met VV Wijnandia van 18 september 1989 is voorzover de gemeente heeft kunnen nagaan niet schriftelijk opgezegd. In feite – zo stelt de gemeente – is deze overeenkomst overgenomen door de Stichting TeHaVo op 1 oktober 1998;⁸
- de in de overeenkomsten genoemde vergoedingen voor gebruik cq huur zijn nimmer aangepast;
- de verschuldigde huur- cq gebruiksvergoedingen worden verrekend met de subsidies voor verenigingen die gebruik maken van de desbetreffende sportaccommodaties.

In paragraaf 3.1 is al gewezen op de exploitatie van de binnensportaccommodaties in de gemeente Nuth. De exploitatie is sinds 1 januari 1999 voor een periode van tien jaar uitbesteed aan Gitek Sport VOF. De gemeenteraad heeft op 22 april 2008 besloten deze exploitatieovereenkomst onder enigszins gewijzigde voorwaarden voort te zetten tot 1 januari 2019 met vanaf dan de mogelijkheid tot een verlenging met telkens een jaar tot maximaal in totaal vijf jaren. Dus tot uiterlijk 2024.

Omdat prijsstijgingen als gevolg van hogere energiekosten en hogere personeelskosten afzonderlijk worden doorberekend in de exploitatievergoeding valt de exploitatiebijdrage vergeleken met de bijdrage voor 2008 vanaf 2009 hoger (veertig procent) uit. Voor het onderhoud van de complexen wordt een meerjarenonderhoudsplan opgesteld met een looptijd van tien jaar dat elke vier jaar wordt herzien. Jaarlijks vindt overleg plaats tussen exploitant en gemeente. Het dagelijkse onderhoud is voor rekening van de exploitant. Mochten de gymzalen in Schimmert en Hulsberg onderdeel gaan uitmaken van nieuwe (brede school)projecten dan kan de exploitatie van deze gymzalen afzonderlijk met een relatief korte opzegtermijn worden overgedragen aan een nieuwe exploitant.

Investerings in de complexen hebben instemming van de gemeente nodig. Zo nodig kan een vergoeding worden afgesproken als de exploitatie wordt beëindigd en de investeringen ten goede komen van een nieuwe exploitant. Ook is het mogelijk dat wel tot investeringen wordt besloten, maar de gemeente niet verplicht wordt daarvoor een vergoeding bij beëindiging van de overeenkomst in het vooruitzicht te stellen.

8 Email van de heer F.J.M. Arets van 17 april 2008 16.24 uur.

4. Kosten van de sportaccommodaties en huurtarieven

In dit hoofdstuk worden drie vragen beantwoord:

- wat waren de kosten voor de gemeente Nuth van de binnen- en buitensportaccommodaties?;
- welke huurtarieven worden van gemeentewege voor de sportaccommodaties gehanteerd?;
- Is Nuth duur in vergelijking met andere gemeenten?

Tevens wordt een overzicht gegeven van de kosten van sportaccommodaties in de gemeente Nuth en in een aantal buurgemeenten.

Gemeenten zijn binnen de kaders van de Wet Maatschappelijk Ondersteuning (WMO) vrij om hun sportbeleid vorm te geven. In vrijwel alle gemeenten worden in de sportsector de volgende beleidsinstrumenten gehanteerd: het beschikbaar stellen van sportaccommodaties, het voeren van een sportstimuleringsbeleid en het verstrekken van subsidies. Dit geldt ook voor de gemeente Nuth. De gemeente Nuth is eigenaar van vrijwel alle sportaccommodaties en stelt deze beschikbaar aan de sportverenigingen, die zij in veel gevallen ook subsidieert. De gemeente is verantwoordelijk voor de exploitatie en het onderhoud van de sportaccommodaties. Dit brengt kosten met zich mee. Om zicht te krijgen op de doelmatig- en doeltreffendheid van het feitelijk gevoerde sportaccommodatiebeleid is het van belang deze kosten in kaart te brengen.

De kosten voor exploitatie en onderhoud van sportaccommodaties zijn uitgaven voor de gemeente. Een deel van deze kosten kan de gemeente verhalen op de sportverenigingen die gebruik maken van de accommodaties door hen hiervoor een huurprijs in rekening te brengen.

Om de feitelijke kosten ten laste van de gemeente inzichtelijk te maken worden de volgende twee zaken onderzocht:

- de kosten voor exploitatie sportaccommodaties;
- de tariefstelling huur sportaccommodaties.

4.1 Kosten voor exploitatie van de sportaccommodaties

De gemeentelijke jaarcijfers laten in de periode 2004-2006 zien dat de uitgaven voor de post gemeentelijke accommodaties (gebouwen), waaronder ook de binnensportaccommodaties vallen, met bijna 150.000 euro gestegen zijn. De uitgaven voor groene sportvelden zijn in 2005 gedaald ten opzichte van 2004 maar gaan in 2006 terug in stijgende lijn.

Tabel 5 *Jaarcijfers gemeentelijke uitgaven accommodaties en groene sportvelden 2004-2006*

	2004	2005	2006
Accommodaties(gebouwen)	359.545	473.110	506.183
Groene sportvelden	560.785	486.300	513.895

Bron: jaarrekeningen Nuth 2004, 2005 en 2006.

Uit de jaarverslagen blijkt dat de stijgende kosten voor de (binnen)accommodaties in 2005 zijn voortgevloeid uit hogere energiekosten en hogere verzekeringskosten (bijgestelde herbouwwaarden en premieaanpassingen) en in 2006 zijn veroorzaakt door bouwkundige renovatie van een aantal sportlocaties omwille van legionella-technische installatieaanpassingen. De kostenstijging van de groene sportvelden in 2006 is veroorzaakt door diverse extra onderhoudswerkzaamheden op de sportvelden in Hulsberg en Wijnandsrade en voor het onderhoud van de lichtmasten van de sportvelden in Schimmert en Hulsberg.

De gemeentelijke uitgaven voor zowel de binnen- als buitensportaccommodaties hebben betrekking op vier categorieën van kosten:

- onderhoudskosten (via een meerjarenonderhoudsplan);
- exploitatiekosten;
- kapitaallasten;
- verzekering en belastingen.

Kosten voetbalaccommodaties

Omdat de uitgaven in 2006 niet wezenlijk afwijken van die van 2007, heeft de commissie ervoor gekozen te volstaan met vermelding van de meest recente cijfers. Ook bij de andere sportaccommodaties is dit het geval.

Tabel 6 Gemeentelijke uitgaven voetbalaccommodaties 2007 (in euro)

Kern	Gebruiker	Onderhouds- kosten (MOP) (gebouw) A	Exploitatie B	Kapitaal- lasten C	Verzekering en belasting D	Inhouding subsidie (= inkomsten) E	Totaal uitgaven = A + B + C + D - E
Hulsberg Mesweg	SV Hulsberg	12.084	30.000	22.797	2.761	363	67.279
Nuth Kollenberg	RKSV Minor	1.534	50.743	50.104	3.473	272	105.582
Schimmert De Waterkoel	VV Schimmert	8.536	28.430	13.196	2.453	317	52.298
Vaesrade Vijfbunder	RKVV Vaesrade	6.633	22.483	28.717	1.246	226	58.853
Wijnandsrade Tehavo (buiten)	RKVV Wijnandia	7.506	15.200	7.669	1.238	136	31.477
Totaal		36.293	146.856	122.483	11.171	1314	315.489

Bron: gemeentebegroting Nuth 2007.

Uit deze tabel komt naar voren dat de kosten voor het voetbalcomplex van RKSV Minor beduidend hoger liggen dan de kosten voor de andere complexen. Dit heeft te maken met de nieuwe accommodatie op de Kollenberg waardoor de jaarlijkse kapitaallasten nog hoog zijn.

Kosten tennisaccommodaties

Tabel 7 Gemeentelijke uitgaven tennisaccommodaties 2007 (in euro)

Kern	Gebruiker	Onderhouds- kosten (MOP)	Exploitatie	Kapitaal- lasten	Verzekering en belasting	Inhouding subsidie (= inkomsten)	Totaal uitgaven =	Kosten per baan
		(gebouw) A	B	C	D	E	A + B + C + D - E	
Hulsberg Mesweg (binnen en buiten)	TC Hulsberg	5.252	7.101	3.758	1.115	544	16.682	3.336
Nuth Voorsterstraat (buiten)	LTC Nuth	5.462	5.804	6.878	1.004	499	18.649	3.730
Schimmert De Waterkoel (buiten)	TC De Waterkoel	4.730	4.653	2.465	466	408	11.906	2.976
Wijnandsrade Tehavo (buiten)	LTC Wijnandia	1.383	4.684	2.415	225	408	8.299	2.075
Totaal		16.827	22.242	15.516	2.810	1.859	55-536	3-085

Bron: gemeentebegroting Nuth 2007.

De kosten voor LTC Wijnandia zijn relatief laag omdat deze tennisvereniging de kantine deelt met RKKV Wijnandia.

Kosten overige buitensportaccommodaties

Tabel 8 Gemeentelijke uitgaven overige buitensportaccommodaties in 2007 (in euro)

Kern	Gebruiker	Onderhouds- kosten (MOP)	Exploitatie	Kapitaal- lasten	Verzekering en belasting	Inhouding subsidie (= inkomsten)	Totaal uitgaven =
		(gebouw) A	B	C	D	E	A + B + C + D - E
Nuth Kollenberg	Hockeyclub Nuth	1.521	14.296	25.076	1.879	136	42.636
Nuth Voorsterstraat	Midgetgolfbaan Zicht Nirve	5.462 (Zie tennis)	0	205	0	90	115
Schimmert De Waterkoel	Rijbak LRV en PC Schimmertl	nvt	0	1.720	46	90	1.676
Wijnandsrade Tehavo (buiten)	Handbal RKKV Wijnandia	987	2.000	890	163	643	3-397
Totaal		2.508	16.296	27.891	2.088	959	47.824

Bron: gemeentebegroting Nuth 2007.

Uit bovenstaande tabel blijken de kosten voor de hockeyvelden een aanzienlijke uitgavenpost voor de gemeente. Dat heeft te maken met de nieuwe accommodatie op de Kollenberg waardoor de jaarlijkse kapitaallasten nog hoog zijn.

Tabel 9 Gemeentelijke uitgaven binnensportaccommodaties in 2007 (in euro)

Kern	Exploitant	Onderhoudskosten (MOP) (gebouw) A	Exploitatie B	Kapitaal-lasten C	Verzekering en belasting D	Inkomsten subsidie (= inkomsten) E	Totaal uitgaven = A + B + C + D
Hulsberg Gymzaal	Gitek	10.404	20.496	6.037	602	n.v.t.	37.539
Nuth Keelkamp/Gitek	Gitek	49.570	41.877	42.813	10.500	n.v.t.	144.760
Schimmert Gymzaal	Gitek	8.965	31.601	8.435	2.047	n.v.t.	31.601
Totaal		68.939	93.974	57.285	13.149		213.900

Bron: gemeentebegroting Nuth 2007.

De bovenstaande tabel laat zien dat van de binnensportaccommodaties sporthal 'De Keelkamp' de grootste uitgavenpost is voor de gemeente. Deze uitgavenpost neemt jaarlijks toe. In 2007 zijn de uitgaven met meer dan 4.000 euro gestegen ten opzichte van 2006. Met de nieuwe overeenkomst die de gemeente met Gitek Sport VOF heeft afgesloten op 8 mei 2008 gaan de exploitatielasten voor de gemeente voor exploitatie van de sporthal 'De Keelkamp' en de gymzalen in Hulsberg en Schimmert in 2009 stijgen tot 139.930 euro.⁹ In 2007 bedroegen de totale exploitatielasten 93.974 euro (zie bovenstaande tabel). Dat wil zeggen een stijging van de gemeentelijke uitgaven met bijna 50.000 euro. Deze overeenkomst geldt voor maximaal vijftien jaar met dien verstande dat de bedragen elk jaar worden geïndexeerd. Voor de goede orde moge duidelijk zijn dat Gitek Sport VOF exploiteert voor eigen rekening en risico. De bijdrage die de gemeente levert is bedoeld ter gedeeltelijke compensatie van de exploitatiekosten van de sporthal en gymzalen omdat de gemeente de huurkosten voor de sportverenigingen op een aanvaardbaar niveau wilt houden. Tegen kostendeckende en commerciële tarieven zou de huur immers onbetaalbaar worden en de accommodaties niet meer toegankelijk voor de verenigingen.

4.2 Tariefstelling huur sportaccommodaties

Het tarief is de huursom die een huurder van een gemeentelijke sportaccommodatie betaalt aan de gemeente of in bepaalde gevallen aan Gitek Sport VOF.

In het geval van sporthal 'De Keelkamp' en de gymzalen in Hulsberg en Schimmert heeft de gemeente de exploitatie in handen gelegd van Gitek Sport VOF en stelt daar een vergoeding tegenover. Deze vergoeding maakt het mogelijk dat sportverenigingen een huurtarief betalen dat onder de kostprijs ligt.

Het gaat in deze paragraaf om het huurtarief dat de gemeente aan gebruikers, dus de sportverenigingen, in rekening brengt voor het gebruik van de desbetreffende sportaccommodatie. Indien het huurtarief veel lager is dan de reële kosten (personeelskosten, energie, verzekeringen e.d.) die verbonden zijn aan het gebruik van de sportaccommodatie dan is er sprake van indirecte

9 Raadsvoorstel 22 april 2008.

subsiëring van de sportvereniging. Deze indirecte vorm van subsidiëring komt bij veel gemeenten voor. Kostendeckende tarieven zijn in veel gemeenten door de sportverenigingen immers niet op te brengen. Het kan zelfs beleid zijn van een gemeente om alleen maar indirect te subsidiëren, namelijk door geen subsidie toe te kennen aan de verenigingen maar de accommodaties kosteloos ter beschikking te stellen.

In onderstaande tabel wordt het huurtarief vermeld overeenkomstig de gebruiks- en huurovereenkomsten die zijn afgesloten tussen de gemeente en de sportverenigingen. Daarnaast geeft de tabel ook de feitelijk betaalde huur weer die de gemeente ontvangt door middel van inhouding op de subsidie die zij jaarlijks verstrekt aan de sportverenigingen. De binnensportaccommodaties blijven buiten beschouwing omdat de huurinkomsten hiervan niet naar de gemeente toevloeien maar naar Gitek.

Tabel 10 *Huurtarieven volgens overeenkomsten en feitelijk betaalde huurprijzen in 2007 (in euro)*

	Hulsberg	Nuth	Schimmert	Vaesrade	Wijnandsrade	Totaal
Voetbal						
Volgens overeenkomst	5.716	272	907	7.690	0 *	14.585
Feitelijk (inhouding subsidie)	363	272	317	226	136	1.314
Tennis						
Volgens overeenkomst	1.985	3.220	952		950*	7.107
Feitelijk (inhouding subsidie)	544	499	408		408	1.859
Hockey						
Volgens overeenkomst		680				
Feitelijk (inhouding subsidie)		136				
Midgetgolf						
Volgens overeenkomst		1.134				
Feitelijk (inhouding subsidie)		90				
Rijbak Schimmert						
Volgens overeenkomst			3.664			
Feitelijk (inhouding subsidie)			90			
Handbal						
Volgens overeenkomst					453	
Feitelijk (inhouding subsidie)					643	

Bron : *gemeentebegroting Nuth 2007.*

Noot *: *De huurovereenkomst van de gemeente Nuth met Tehavo noemt een huursom van jaarlijks 10.000 gulden. Zie huurovereenkomst 050/JBS/3026 van 1 oktober 1998.*

Uit de bovenstaande tabel valt af te leiden dat de in rekening gebrachte huurprijzen sterk afwijken van de huurtarieven zoals vastgelegd in de gebruiks- en huurovereenkomsten en er in de meeste gevallen slechts een fractie van bedragen.

De meeste overeenkomsten dateren van de jaren tachtig. Zie bijlage 1, onderdeel B.

In 1988 en 1992 heeft een harmonisatie van de huurtarieven plaats gevonden. In de raadsvergadering van 1 maart 1988 is besloten om voor de buitensportaccommodaties een tarief

van tweehonderd gulden per voetbalveld c.q. tennisveld en honderd gulden per oefenveld c.q. oefenhoek in rekening te brengen.¹⁰

In de raadsvergadering van 25 februari 1992 is een lijst met tarieven per accommodatie vastgesteld.¹¹ Die tarievenlijst vloeide voort uit een advies van de ‘werkgroep subsidiebeleid’ om uniforme tarieven te hanteren voor welzijnsaccommodaties omwille van uniformiteit en administratieve vereenvoudiging. Bij de vaststelling van de subsidieverordeningen in 1992 is vervolgens besloten om die eigen bijdragen niet meer bij de verenigingen in rekening te brengen, maar in mindering te brengen op het subsidiebedrag. Dat gebeurt tot op heden.

Uit het gesprek van de commissie met het managementteam op 11 april 2008 blijkt dat de harmonisatie van de huurprijzen in 1988 en 1992 een gevolg was van de gemeentelijke herindeling in 1982. Na deze harmonisatie zijn de huurprijzen niet meer gewijzigd. De harmonisatie heeft niet zijn beslag gekregen in de gebruiks- en huurovereenkomsten. De tarieven in de overeenkomsten zijn nooit hieraan aangepast.

4.3. Indicatieve vergelijking tussen buurgemeenten¹²

Ten behoeve van een indicatieve vergelijking is aan de gemeenten Beek, Gulpen-Wittem, Margraten en Meerssen informatie opgevraagd over de in die gemeenten aanwezige sportaccommodaties. Hier is geen sprake van een benchmark. Daarvoor is de situatie in de diverse gemeenten te verschillend. De zwembaden in de gemeenten Beek, Gulpen-Wittem en Meerssen zijn buiten beschouwing gelaten.

Op hoofdlijnen is een indeling gemaakt naar gymzalen, sportvelden, tennisvelden en sporthallen. Bij sportvelden gaat het om voetbalvelden en hockeyvelden.

Tabel 11 *Indicatieve vergelijking tussen buurgemeenten*

<i>Gemeente</i>	<i>Inwoners</i>	<i>Gymzalen</i>	<i>Sportvelden</i>	<i>Tennis</i>	<i>Sporthal</i>	<i>Eigendom</i>	<i>Subsidie</i>	<i>Netto kosten sportaccommodaties</i>	<i>Kosten per inwoner</i>
<i>Beek</i>	16.926	4	8	2	1	Gemeente	47.894	610.717	39
<i>Gulpen-Wittem</i>	14.950	2	9	2	1	Gemeente	47.849	455.260	34
<i>Margraten</i>	13.524	4	8	4	1	Gemeente	172.175	551.856	54
<i>Meerssen</i>	19.762	6	7	4	1	Gemeente, m.u.v. de sportkantines	geen	575.444	29
<i>Nuth</i>	15.920	3	10	4	1*	Gemeente	116.704	755.953	55

Noot:* exclusief sporthal in Hulsberg.

¹⁰ Raadsvergadering 1 maart 1988.

¹¹ Raadsvergadering 25 februari 1992.

¹² De cijfers zijn afkomstig uit de jaarrekeningen 2006 van de gemeenten.

In de kolom 'netto kosten sportaccommodaties' gaat het om de kosten van onderhoud en exploitatie van de binnen- en buitensportaccommodaties inclusief kapitaallasten en (interne) doorberekening van loonsomkosten, minus de inkomsten uit huuropbrengsten.

In Gulpen-Wittem vindt administratief-technisch geen doorberekening plaats van interne loonsomkosten naar het product sport.

In Beek is de sporthal gekoppeld aan het zwembad. Omdat de zwembaden buiten dit overzicht zijn gehouden en omdat de kosten zwembad Beek en sporthal Beek budgettair één geheel zijn, zijn de kosten van de sporthal Beek eveneens niet meegenomen.

Om een gefundeerde uitspraak te kunnen doen over de (relatieve) doelmatigheid zou de commissie de voorzieningen in de andere gemeenten moeten onderzoeken. Binnen de randvoorwaarden van dit onderzoek (tijd, geld) is dit niet mogelijk. De commissie volstaat daarom met de constatering dat de kosten in de gemeente Nuth per hoofd van de bevolking hoger zijn dan in de hier genoemde gemeenten.

5. Gebruik van de accommodaties

In het eerste deel van dit hoofdstuk wordt ingegaan op de bezettingsgraad van de binnen- en buitensportaccommodaties in Nuth. Het cijfermateriaal is afkomstig van de gemeente Nuth. Wat de buitensportaccommodaties betreft wordt de bezettingsgraad weergegeven voor accommodaties voor de beoefening van de sporten hockey, voetbal en tennis. Voor de binnensportaccommodaties is de bezettingsgraad weergegeven van de sporthal en de gymzalen in Hulsberg en Schimmert.

Het tweede deel betreft het toekomstig gebruik van sportaccommodaties. Daarvoor maakt de commissie gebruik van informatie over demografische en sociale ontwikkelingen in de gemeente Nuth.

5.1 Bezettingsgraad binnen- en buitensportaccommodaties Nuth

In onderstaande tabel is het gemiddeld feitelijk gebruik van een aantal binnen- en buitensportaccommodaties weergegeven in 2006. Ten aanzien van de hockey- en voetbalaccommodaties is daarbij uitgegaan van een capaciteit van zes uur per dag van maandag tot en met vrijdag en tien uur per dag op zaterdag en zondag. Ten aanzien van de tennisaccommodaties is sprake van een capaciteit van zes uur per dag van maandag tot en met vrijdag en zestien uur per dag in het weekend. De sporthal en de beide gymzalen hebben een capaciteit van veertien uur per dag. Het feitelijk gebruik van de accommodaties van maandag tot en met vrijdag vindt plaats in de avonden vanaf 18 uur tot gemiddeld 23 uur. Op zaterdag en zondag worden de accommodaties overdag gebruikt van circa 9 uur tot 18 uur. De tennisaccommodaties worden in het weekend gebruikt van 9 uur tot 24 uur. De sporthal wordt dagelijks gebruikt van 9 uur tot ongeveer 22.30 uur en op zondag tot 16.30 uur. De gymzaal in Hulsberg wordt alleen gebruikt van maandag tot en met vrijdag en de gymzaal van Schimmert daarnaast ook op zaterdag- en zondagochtend.

De commissie heeft de juistheid van deze tijden niet onderzocht. Voor voetbal en tennis bestaan NOC*NSF normen die een goede graadmeter lijken om de bezetting van velden en banen te berekenen. Wij verwijzen hiervoor naar hoofdstuk 3. Bcijferen van de bezetting van overige accommodaties is wel zinvol.

Tabel 12 *Bezettingsgraad*

<i>Accommodatie</i>	<i>Capaciteit (uren per week)</i>	<i>Feitelijk gebruik (uren per week)</i>	<i>Percentage capaciteit</i>	<i>Percentage feitelijk gebruik</i>	<i>Percentage onderbezetting</i>
Hockey	50	37,5	100	75	25
Sporthal	98	59,25	100	60,5	39,5
Gymzaal Hulsberg	98	33,75	100	34,4	66,6
Gymzaal Schimmert	98	49	100	50	50

Bron: Overzichten gemeente Nuth.

5.2 Toekomstig gebruik: demografische en sociale ontwikkelingen

De gemeente Nuth telde het afgelopen jaar bijna 16.000 inwoners.¹³ Ruim vijftig procent van de inwoners van de gemeente Nuth is ouder dan 45 jaar. In heel Limburg ligt dat percentage op nog geen 46 procent, in heel Nederland minder dan veertig procent.¹⁴

De hoge scores in de meer vergrijsde leeftijdscategorieën vinden hun spiegelbeeld in de lage scores in wat de groene leeftijdscategorieën worden genoemd. De leeftijdscategorie tussen nul en vijf jaar maakt in Nuth maar 4,3 procent van de totale bevolking uit. In Limburg 4,9 procent en in heel Nederland zes procent. In de leeftijdscategorieën tussen vijf en twintig jaar is ook sprake van een ondervertegenwoordiging in de gemeente Nuth. Opvallend is de score van Nuth in de leeftijdscategorie tussen twintig en 25 jaar: 3,9 procent. Heel Limburg scoort in die categorie 5,3 en heel Nederland 5,9 procent.

De demografische ontwikkeling in Zuid-Limburg en in het bijzonder in Nuth is voor het maken van toekomstige beleidskeuzes belangrijk. In de komende dertig jaar is in Zuid-Limburg sprake van grote veranderingen in de bevolkingssamenstelling naar omvang en leeftijd. Niet alleen neemt de bevolkingssomvang af, maar ook is in de leeftijdsopbouw een ingrijpende verschuiving waar te nemen. De leeftijdscategorie tussen vijf en vijftien jaar neemt in de periode vanaf 1998 tot en met 2018 af met meer dan dertig procent.¹⁵ In de leeftijdscategorie tussen de 25 en 35 jaar gaat het om een teruggang van dertig procent. Op veel gebieden zullen deze ontwikkelingen ingrijpende gevolgen hebben voor de samenleving, in het bijzonder de gemeenten. Ook de gemeente Nuth ontkomt er niet aan om de gevolgen van deze bevolkingskrimp in kaart te brengen en als aanloop tot veranderingen in haar beleid te benutten. Het college heeft het initiatief tot een onderzoek naar de demografische ontwikkelingen genomen. De uitkomsten daarvan worden begin 2009 verwacht, maar het staat vast dat de problemen voor de gemeente Nuth in vergelijking met de omliggende gemeenten niet meevallen. De uitgangspositie van de gemeente Nuth is demografisch gezien nu eenmaal ongunstig: zeker vergeleken met de naburige gemeenten.¹⁶

Uit gegevens die de gemeente Nuth de commissie ter beschikking heeft gesteld, blijkt dat tussen 2006 en 2020 rekening moet worden gehouden met een terugval in het inwonertal van Nuth met ruim tweeduizend inwoners, een achtste deel van de huidige populatie. Deze teruggang komt met name tot uitdrukking in de volgende leeftijdscategorieën: vijf tot vijftien jaar, 35 tot vijftig jaar. Het aantal leerlingen in het basisonderwijs neemt in Nuth af van 1254 in het komende schooljaar naar 1043 in het schooljaar 2025-2026.¹⁷

Het aantal huishoudens in de gemeente Nuth neemt in de periode 2005-2025 met meer dan tien procent af.¹⁸ De bevolkingskrimp gaat in deze periode gepaard met belangrijke financiële gevolgen. De uitkering die gemeenten ontvangen uit het gemeentefonds is gevoelig voor demografische ontwikkelingen. De helft van het gemeentefonds wordt verdeeld via inwonergelateerde maatstaven, zoals inwoners, jongeren, ouderen, leerlingen, bijstandsontvangers, huishoudens met een laag

13 Programmabegroting 2008, hoofdstuk 3.

14 Centraal Bureau voor de Statistiek, Gemeente op Maat 2006. Nuth, blz. 7.

15 'Bevolkingsprognose 2008-2040' Provincie Limburg, januari 2008 blz. 62.

16 Centraal Bureau voor de Statistiek, Gemeente op Maat 2006. Nuth.

17 Buro Planning Verband Groningen, 'Leerlingenprognoses en Ruimtebehoefte basisonderwijs Gemeente Nuth 2008-2025, maart 2007, blz. 3.

18 Raad voor het openbaar bestuur en Raad voor de financiële verhoudingen, 'Bevolkingsdaling. Gevolgen voor bestuur en financiën.' Maart 2008, blz. 72.

inkomen en minderheden. Als andere zaken gelijk blijven leidt dit er voor een individuele krimp-gemeente toe dat bij een daling van het aantal inwoners met tien procent de algemene uitkering uit het gemeentefonds daalt met vijf procent.

Bij bevolkingdaling zal over het algemeen ook de samenstelling van de bevolking veranderen. Dergelijke wijzigingen zullen ook effecten hebben op de uitkering uit het gemeentefonds en kunnen bovengenoemde daling versterken of afremmen.

- Bij vergrijzing neemt het aantal ouderen in de totale bevolking toe. Dit remt de daling van de algemene uitkering. Een toename van het aantal ouderen leidt tot een hogere uitkering uit het gemeentefonds.
- Bij ontgroening neemt het aandeel jongeren in de totale bevolking af. Dit versterkt de daling van de algemene uitkering. Een daling van het aantal jongeren leidt tot een lagere uitkering uit het gemeentefonds.
- Bij verkleuring neemt het aandeel minderheden in de totale bevolking toe. Dit remt de daling van de algemene uitkering. Een toename van het aantal minderheden leidt tot een hogere uitkering uit het gemeentefonds.

Binnen het gemeentefonds bestaat de mogelijkheid om gelden in een zogenaamde integratie-uitkering tijdelijk apart te houden. De integratie-uitkering wordt meestal gebruikt als overgangsmaatregel. De belangrijkste geldstroom binnen de integratie-uitkeringen is momenteel de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO). Het verdeelmodel van de WMO is net zoals het gemeentefonds ontworpen op kostenoriëntatie. Het WMO budget zal daardoor fluctueren met het aantal inwoners dat potentieel een beroep kan doen op de WMO. Het budget houdt rekening met verschijnselen zoals vergrijzing, onder andere doordat de indexering van het budget is gebaseerd op de ontwikkeling van het aantal 75-plussers. Er zijn geen aanwijzingen dat de verdeling van het WMO- budget krimp gemeenten tekort doet.

De Raad voor het openbaar bestuur (Rob) en de Raad voor de financiële verhoudingen (Rfv) hebben onderzocht wat de financiële gevolgen van bevolkingdaling voor krimpende regio's kunnen zijn. Zij concluderen dat er aanleiding is om de bestaande financiële arrangementen nader te onderzoeken, aan te scherpen en/of bij te stellen. Zij adviseren de ministeries om hier nader onderzoek naar te doen.¹⁹

Hoewel niet zonder meer vaststaat dat als gevolg van de krimp de uitkering uit het Gemeentefonds lager zal uitvallen, lijden in ieder geval de eigen inkomsten (grondexploitatie, belastingen, rechten en heffingen) onder de achteruitgang van de bevolking.

Als de gemeente Nuth ervoor kiest om het huidige voorzieningenniveau op peil te houden, ontstaan financiële problemen, waarvan de gevolgen op z'n minst door uitstel van onderhoud of vervangingsinvesteringen moeten worden beperkt. Kiest de gemeente Nuth voor een gezonde financiële ondergrond voor haar beleid, dan is "het gedwongen afscheid van het oude voorzieningenniveau" onontkoombaar, zo luidt de voorspelling in een recent verschenen rapport over de bevolkingskrimp in gemeenten als Nuth.²⁰

19 Seminar Gemeentefinanciën, het provinciaal Kennisknooppunt Krimp. Provincie Limburg Maastricht 26 mei 2008. Raad voor het openbaar bestuur en Raad voor de financiële verhoudingen, 'Bevolkingdaling. Gevolgen voor bestuur en financiën.' Maart 2008, blz. 9, 50, 51, 52, 53, 55, 56.

20 Raad voor het openbaar bestuur en Raad voor de financiële verhoudingen, 'Bevolkingdaling. Gevolgen voor bestuur en financiën.' Maart 2008, blz. 54.

De hier geschetste demografische ontwikkeling moet worden gezien tegen de achtergrond van sociale ontwikkelingen. Het aantal Nederlanders dat voldoet aan de Norm Gezond Bewegen (beweegt minstens vijf dagen per week matig intensief) stijgt. Volgens het Sociaal Cultureel Planbureau jaarlijks met drie procent. In 2004 lag het percentage Nederlanders dat aan deze norm voldoet op vijftig procent.²¹ Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport streeft ernaar dat in 2010 dit percentage 65 bedraagt. Eigen onderzoek van de gemeente Nuth wijst uit dat het percentage inwoners van Nuth dat aan deze norm voldoet boven het landelijk gemiddelde ligt.²²

Het grootste deel van deze sporters (dat wil zeggen degenen die aan deze norm voldoen) zijn zogeheten solosporters (sporten die – althans voor recreatieve beoefening – geen directe tegenstander vereisen). Het gaat hierbij om 58 procent. Zwemmen, wielrennen en fitness zijn de drie grootste sporten. Duosporters nemen 22 procent voor hun rekening. Tennissen is in deze categorie de grootste sport. Teamsporten zijn goed voor negentien procent. Voetbal is hier het meest populair. Voetbal is zelfs de meest populaire niet-solosport.

Het aantal mensen dat sport groeit. De groei van het aantal solosporters is groot. Bij duo- en teamsporten was in de jaren negentig sprake van een teruggang. Het aandeel georganiseerde sporters daalde en deelname aan competities of trainingen vertoonde een dalende lijn. In het begin van dit decennium is deze lijn stijgend, maar het aandeel van de bevolking dat lid is van een sportvereniging blijft achter bij de groei van het aantal mensen dat regelmatig sport.²³

Het aantal vrouwen dat regelmatig sport ligt niet lager dan het aantal sportende mannen. Wel is sprake van een mannelijke dominantie bij teamsporten. Bij dit laatste moet volgens het Sociaal Cultureel Planbureau wel worden gewezen op een feminisering van verschillende sporttakken, zoals hockey. Het aantal ouderen dat regelmatig sport is spectaculair gestegen, maar het aandeel van ouderen in teamsporten is verwaarloosbaar klein.

²¹ Sociaal Cultureel Planbureau, Rapportage Sport 2006. Den Haag 2006, blz. 83.

²² Nota Sport- en Beweegbeleid gemeente Nuth 2007 (een blauwdruk). Nuth 2007, blz. 7.

²³ Sociaal Cultureel Planbureau, Rapportage Sport 2006. Den Haag 2006, blz. 103.

6. Conclusies en aanbevelingen

Doel van dit onderzoek is zicht krijgen op de doeltreffendheid en doelmatigheid van het sportaccommodatiebeleid in de gemeente Nuth. Door het ontbreken van een toetsbaar beleidskader kan de commissie geen gefundeerd antwoord geven op de vraag of de doelstellingen zijn bereikt, simpelweg omdat er geen doelstellingen zijn vastgesteld. Daarmee kan dus geen uitspraak over de doeltreffendheid worden gedaan.

Over de doelmatigheid van het sportaccommodatiebeleid onthoudt de commissie zich van een uitspraak. Een dergelijke uitspraak vergt op accommodatieniveau een diepgaander (en kostbaarder) onderzoek. Wel heeft de commissie vastgesteld dat doelmatigheid in Nuth weliswaar geen expliciet beleidsissue is, maar ook dat de doelmatigheid van het sportaccommodatiebeleid, ook met relatief eenvoudige ingrepen, kan worden bevorderd.

De commissie komt samenvattend tot de volgende bevindingen, conclusies en aanbevelingen.

6.1 Bevindingen

De commissie heeft het aantal benodigde voetbalvelden en het aantal benodigde tennisbanen getoetst aan NOC*NSF normen. De commissie komt tot de volgende bevindingen:

- De vijf voetbalverenigingen in de gemeente Nuth beschikken over tien wedstrijdvelden. Volgens de NOC*NSF norm is de behoefte acht wedstrijdvelden;
- De vier tennisverenigingen in de gemeente Nuth beschikken over achttien tennisbanen. De NOC*NSF norm komt uit op twaalf tennisbanen.

Hieronder volgen de bevindingen van de commissie aan de hand van het gehanteerde normenkader:

1. Kaderstelling

De gemeente beschikt over een sport- en beweegbeleid, dat is vastgelegd in de nota 'Sport- en beweegbeleid gemeente Nuth 2007 (een blauwdruk)'. Maar er is geen beleidskader voor eigendom en verhuur van sportaccommodaties. De gemeenteraad kan de uitvoering van de besluiten van het college op dit punt niet toetsen en beoordelen. Daardoor ontbreekt zicht op het behalen van doelstellingen. Hier komt nog bij dat samenhang bestaat tussen verschillende beleidsterreinen. Sport- en beweegbeleid aan de ene kant en accommodatie- en subsidiebeleid aan de andere kant dienen op elkaar afgestemd te zijn. Van deze afstemming is momenteel geen sprake in de gemeente Nuth aangezien er (nog) geen accommodatiebeleid is.

2. Accommodaties

De registratie van het eigendom en van het gebruik van sportaccommodaties wordt naar behoren uitgevoerd. Maar de hierop betrekking hebbende overeenkomsten kunnen worden geactualiseerd. Zie ook hieronder 3. Voor de accommodaties bestaan meerjarenonderhoudsplannen.

3. Contractrelatie

De overeenkomsten zijn niet in orde en in sommige gevallen incompleet. Zo hebben twee gebruiks-overeenkomsten betrekking op een eerdere locatie. Voor één sportaccommodatie bestaan twee huurovereenkomsten. De in overeenkomsten genoemde vergoedingen voor gebruik cq huur zijn nimmer aangepast aan raadsbesluiten waarbij de huurtarieven zijn gewijzigd.

4. De huurprijs

In 1988 en 1992 heeft de raad besloten tot harmonisatie van de huurtarieven en de huurtarieven opnieuw bepaald. De in de gebruiks- en huurovereenkomsten vermelde tarieven zijn echter nooit hieraan aangepast.

Sinds de harmonisatieslag van 1992 zijn de feitelijke huurprijzen niet meer veranderd.

5. Interne organisatie

Binnen de gemeente Nuth is duidelijk welk organisatieonderdeel verantwoordelijk is voor het beheer van de huur- en gebruiksovereenkomsten.

6.2 Conclusies

1. Sport, participatie en leefbaarheid

Sport in teamverband kan in een uit kernen bestaande samenleving als de gemeente Nuth het 'sociale cement' zijn waarmee de leefbaarheid in de kernen is gediend. Maar de instandhouding van met name vijf voetbalcomplexen en vier (buiten)tenniscomplexen vraagt de nodige financiële offers. Zo ontstaat een spanning tussen de leefbaarheid in de kernen en een doelmatige en verantwoorde financiële ondersteuning van de belangrijkste sportverenigingen.

2. Noodzaak van een sportaccommodatiebeleid

Vaststelling van een sportbeleid en in samenhang daarmee een subsidie- en sportaccommodatiebeleid voor de gemeente Nuth is gewenst:

- de gemeente Nuth steunt financieel het sporten en bewegen in haar gemeente op drie manieren:
 - a. door onderhoud en exploitatie van sportaccommodaties;
 - b. door verhuur van deze accommodaties;
 - c. door subsidiëring van sportverenigingen;
- de uitgaven van de gemeente voor exploitatie van de sportaccommodaties nemen toe. De commissie stelt vast dat de instandhouding van alle huidige sportaccommodaties in de gemeente Nuth een zware financiële druk op de gemeente legt;
- de gemeente kent geen actueel tarievenstelsel. De tarieven voor de sportaccommodaties zijn niet gebaseerd op een helder tarifieringsysteem. Bovendien wijken de feitelijke huurprijzen af van de tarieven volgens de gebruiks- en huurovereenkomsten;
- een aantal sportaccommodaties is aan nieuwbouw of ingrijpende renovatie toe;
- de bevolkingsomvang van Nuth neemt ingrijpend af en de bevolkingssamenstelling verandert drastisch. Dat vraagt om keuzes, ook wat de instandhouding van sportaccommodaties betreft.

6.3 Aanbevelingen

Aanbeveling 1: onderzoek de mogelijkheid en wenselijkheid van clustering van sportaccommodaties in de verschillende kernen en ga na of er mogelijkheden zijn tot fusie van sportverenigingen.

Om de stijgende uitgaven van de gemeente voor de exploitatie van de sportaccommodaties af te remmen en de door de raad opgelegde taakstelling tot bezuiniging op termijn te halen, kan overwogen worden om specifieke keuzes te maken voor wat betreft de in stand te houden sportaccommodaties (en niet de kaasschaaf - overal een beetje minder - te hanteren).

Daarbij kan ook gedacht worden aan het clusteren van sportaccommodaties waardoor op termijn kosten kunnen worden bespaard zonder op de kwaliteit van de accommodaties in te boeten. Bijvoorbeeld concentratie van tennis op twee locaties. Medegebruik van voetbalcomplexen door twee of drie voetbalverenigingen is een andere mogelijkheid.

Aanbeveling 2: sportaccommodatiebeleid vormt samen met het subsidiebeleid het fundament voor sport- en beweegbeleid. De gemeente moet de samenhang tussen enerzijds sport- en beweegbeleid en anderzijds accommodatie- en subsidiebeleid bewaken.

Zowel de kwantiteit en kwaliteit van de door de gemeente ter beschikking gestelde sportaccommodaties en de hiervoor toegerekende huurtarieven (meer of minder kostendekkend) als de subsidies aan sportverenigingen zijn beleidsinstrumenten waarmee het sporten financieel ondersteund kan worden. In haar sport- en sportaccommodatiebeleid dient de gemeente deze instrumenten op elkaar af te stemmen om tot consistent beleid te komen.

Aanbeveling 3: actualiseer het tarievenstelsel en pas de huur- en gebruiksovereenkomsten aan.

Aanbeveling 4: zorg ervoor dat aan krimpgemeenten in het zogeheten Periodiek Onderhoudsrapport aandacht wordt besteed.

Jaarlijks voeren de gemeentefondsbeheerders een periodiek onderhoud uit, dat zijn weer-slag vindt in het POR (Periodiek Onderhoudsrapport). Dit rapport wordt aan de Tweede Kamer aangeboden als bijlage bij de begroting van het gemeentefonds. Als op een bepaald uitgavencluster een afwijking wordt geconstateerd is dit aanleiding tot verdiepingsonderzoek. Hierbij wordt onderzocht bij welk type gemeenten sprake is van afwijkende uitgaven en waar deze afwijking door veroorzaakt wordt. Dit kan leiden tot een wijziging in de verdeelsleutels van het gemeentefonds.

Feit is dat krimpgemeenten als specifieke groep sinds de invoering van de nieuwe Financiële Verhoudingswet (FVW) in 1997 niet onderzocht zijn. Het is dan ook aan te bevelen om aandacht te vragen voor krimpgemeenten als specifieke groep.

Bijlagen

Bijlage 1 Feitelijke informatie over de sportaccommodaties in de gemeente Nuth

A. Overzicht van de door de gemeente Nuth beschikbaar gestelde sportaccommodaties (zie ook 3.2 en 3.3)

Overzicht veldvoetbal

<i>Kern</i>	<i>Bouwjaar</i>	<i>Eigenaar</i>	<i>Gebruiker</i>	<i>Leden-aantal</i>	<i>Aantal teams</i>	<i>Wedstrijdveld-Equivalenten (norm per veld is 8)</i>	<i>Aantal velden</i>
Hulsberg Mesweg	1973-1984	gemeente	SV Hulsberg	344	17	9,95	Twee wedstrijdvelen en een trainingsveld
Nuth Kollenberg	2003	gemeente	RKSV Minor	397	16	11,70	Drie wedstrijdvelen
Schimmert Waterkoel	1963	gemeente	VV Schimmert	340	14	9,45	Twee wedstrijdvelen
Vaesrade Vijfbunder	1984	gemeente	RKVV Vaesrade	193	9	6,10	Twee wedstrijdvelen en een trainingsveld
Wijnandsrade Tehavo	1980-1993	gemeente	RKVV Wijnandia	164	11	7,35	Een wedstrijdveld en een trainingsveld

Overzicht tennisbanen

<i>Kern</i>	<i>Bouwjaar</i>	<i>Eigenaar</i>	<i>Gebruiker</i>	<i>Leden-aantal</i>	<i>Baanequivalenten</i>	<i>Aantal banen</i>
Hulsberg Mesweg	1973	gemeente	TC Hulsberg	350	4,4	5
Nuth Voorsterstraat	1969-1986	gemeente	LTC Nuth	211	2,6	5
Schimmert De Waterkoel	1980	gemeente	TC De Waterkoel	201	2,5	4
Wijnandsrade Tehavo	1980-1993	gemeente	LTC Wijnandia	174	2,2	4

Overzicht overige buitensportaccommodaties

<i>Kern</i>	<i>Bouwjaar</i>	<i>Eigenaar</i>	<i>Gebruiker</i>
Nuth Kollenberg	2003	gemeente	Hockeyclub Nuth
Nuth Midgetgolfbaan	Onbekend	gemeente	Midgetgolfclub Zicht Nirve
Visvijver Nierhoven	-	gemeente	Vissen in Nuth
Visvijver De Ping			
Visvijver bij Kasteel Reijmersbeek Vaesrade			
Schimmert	onbekend	gemeente	LRV en PC Schimmert

Overzicht binnensportaccommodaties

<i>Kern</i>	<i>Bouwjaar</i>	<i>Eigenaar</i>	<i>Exploitant</i>	<i>Onderhoudskosten (gebouw) in euro</i>	<i>Exploitatie</i>	<i>Overige kosten</i>	<i>Inhouding Subsidie</i>
Hulsberg Gymzaal	1972	gemeente	Gitek	10.404	20.496	6.639	-
Nuth Keelkamp/Gitek	1971-2005	gemeente	Gitek	49.750	41.877	53.313	-
Schimmert Gymzaal	1978	gemeente	Gitek	8.965	12.154	10.483	-

Bron: Gebruiks- en huurovereenkomsten van de toenmalige gemeenten Nuth, Hulsberg, Schimmert en Wijnandsrade

B. Overzicht gebruiks- en huurovereenkomsten sportaccommodaties

Veldvoetbal

Kern	Omvang	Duur overeenkomst	Gebruikstarief	Onderhoud	Datum overeenkomst	Aard overeenkomst
Hulsberg Mesweg	Drie grasvoetbalvelden voor S.V. Hulsberg (een veld met verlichting; zes masten); Een oefenveld met twee lichtmasten; en kleed- en doucheaccommodatie met kantine.	Onbepaalde tijd (met ingang van 2 maart 1987) met wederzijds recht van opzegging met inachtneming van termijn van zes maanden	12.597 gulden per jaar (1987). Gebruikstarief wordt jaarlijks door de gemeente vastgesteld. Dit is feitelijk niet gebeurd.	Voor rekening van gebruiker	2 maart 1987	Gebruiks overeenkomst
Nuth Kollenberg	n.v.t.	Overeenkomst heeft betrekking op vroegere accommodatie voor R.K.S.V. Minor. De overeenkomst houdt in dat bij een andere bestemming van het verhuurde aan de huurder vervangende voorzieningen worden beschikbaar gesteld zonder financiële gevolgen voor huurder.	600 gulden per jaar	Deels voor rekening van huurder, deels voor rekening van verhuurder.	23 oktober 1992	Huurovereenkomst die betrekking heeft op locatie Leeuwerikstraat
Schimmert Waterkoel	1. Diverse lokalen ten behoeve van V.V. Schimmert (materialenberging, toiletgroep en de daaraan grenzende toegangshal, bestuurskamer, berging, keuken en kantine). 2. Drie voetbalterreinen, twee oefenhoeken, vier kleed- en waslokalen, twee scheidsrechterlokalen	1. Onbepaalde tijd 2. Zes jaren, met verlenging voor telkens zes jaar	1. 100 gulden, inclusief alle lasten doch exclusief de kosten van brand- en diefstalverzekering. 2.000 gulden per jaar	1. Huurder 2. Huurder	1. 29 december 1981 2. idem	1. Huur overeenkomst 2. idem
Vaesrade Vijfbunber	Twee grasvoetbalvelden, waarvan een met verlichting (zes masten). Een zand oefenveld met verlichting en een kleed-doucheaccommodatie met kantine	Onbepaalde tijd met opzeggingstermijn van zes maanden	Jaarlijks vast te stellen door de gemeente: voor 1987 16.948 gulden	Dagelijks onderhoud voor gebruiker. Voor andere onderhoudswerkzaamheden geen afspraken.	2 maart 1987	Gebruiks-overeenkomst
Wijnandsrade * Tehavo	* Een graswedstrijd veld en twee douche-kleedruimten, een grasoefenveld met twee lichtmasten en een scheidsrechtterruimte. * Een kantine, een vergaderlokaal, een buitenterras plus toiletten	* Een jaar met stilzwijgende verlenging met telkenjare een jaar	* 10.000 gulden per jaar	* Dagelijks onderhoud voor gebruiker. * Binnenonderhoud voor rekening van huurder	* 1 oktober 1998	* Huur overeenkomst

Tennis

<i>Kern</i>	<i>Omvang</i>	<i>Duur</i>	<i>Gebruikstarief</i>	<i>Kosten onderhoud</i>	<i>Datum overeenkomst</i>	<i>Aard overeenkomst</i>
Hulsberg Mesweg	Twee tennisbanen en een kleedlokaal	Onbepaalde tijd, met mogelijkheid tot opzegging aan het eind van elk tennis- seizoen	4.315 gulden	Gemeente is ver- antwoordelijk voor “buiten-gewoon onderhoud”	7 mei 1971	Huur- overeenkomst
Nuth Voorsterstraat	Vijf graveltennisbanen met verlichting en sproeiinstallatie, een oefenmuur, kleed- en doucheaccommodatie, een kantine	Onbepaalde tijd met wederzijds recht van opzegging met inachtneming van een termijn van zes maanden	Vast te stellen door de gemeente, voor 1987 7.098 gulden	Dagelijks onderhoud voor rekening van de huurder	2 maart 1987	Gebruiks- overeenkomst
Schimmert De Waterkoel	* Vier tennisbanen, oefenkooi en de bene- denverdieping van het gebouw (entree, gang, kleed- en waslokalen, toiletten, cv-ruimte en berging. * Bovenverdieping en entreehal van het gebouw bestaande uit kantineruimte en keuken	* Zes jaren, met telkenmale stilzwij- gende verlenging met zes jaren tenzij opzegging minstens een jaar voor het einde van de huur- termijn * Idem	* 2.000 gulden per jaar. Ieder jaar kan de huurprijs wor- den aangepast aan de stijging van de energieprijzen. * 100 gulden. Verder idem	* Dagelijks onder- houd voor reke- ning van huurder, overig onderhoud voor rekening van verhuurder. * voor rekening van huurder	* 29 december 1981 * idem	* Huur- overeenkomst * idem
Wijnandsrade Tehavo	Vier graveltennisbanen, inclusief lichtmasten, twee douche- en kleed- ruimten en oefenkooi en recht van gebruik toilet- ten en bestuurskamer	Zie onder Voetbal Wijnandsrade Tehavo				

Overige sporten en accommodaties

<i>Kern</i>	<i>Omvang</i>	<i>Duur</i>	<i>Gebruikstarief</i>	<i>Kosten onderhoud</i>	<i>Datum overeenkomst</i>	<i>Aard overeenkomst</i>
Nuth Hockeyclub	Een graswedstrijd- veld en een aroda- veld (overeenkomst heeft betrekking op oude locatie aan de Keelkampstraat)	Onbepaalde tijd met wederzijds het recht tot opzegging met termijn van zes maanden	Jaarlijks door de gemeente vast te stellen: 1.500 gulden voor 1989	Kosten van dagelijks onderhoud voor rekening van huurder	Maart 1989	Gebruiks- overeenkomst
Nuth Midgetgolfbaan	Achttien midgetgolfbanen, clublokaal met berging	Twee jaar, met stilzwijgende verlenging met telkens een periode van twee jaar, tenzij schriftelijk opgezegd met termijn van drie maanden.	2.500 gulden jaarlijks, "zo nodig telkenjare trendmatig aangepast"	Huurder, die daarvoor een vergoeding van 1750 gulden jaarlijks ontvangt	2 mei 1988	Huur- overeenkomst
Nuth Vissen in Nuth	Vis- en looprecht van de visvijvers in Nierhoven	Zes jaren, van 1 januari 1990 tot 1 januari 1996	75 gulden per jaar	Voor rekening van huurder	Geen datum, vermoedelijk in 1990	Huur- overeenkomst
Nuth Verblijfsruimte visvijver Nierhoven	Gebruik van verblijfsruimte	Onbepaalde tijd met wederzijds het recht van opzegging met inachtneming van een termijn van zes maanden	Jaarlijks vast te stellen door de gemeente. Voor 1987 832 gulden	Dagelijks onderhoud voor rekening van huurder	2 maart 1987	Gebruiks- overeenkomst
Schimmert	Perceel van tweeduizend vierkante meters	Twaalf jaar, met verlenging telkenmale periode van zes jaar	100 gulden jaarlijks	Alle onderhoud voor rekening van huurder	29 december 1981	Huur- overeenkomst
Schimmert Tafeltennis	Deel van Remigiushuis	Twintig jaar, met telkenmale stilzwijgende verlenging met zes jaren minst opzegging een jaar tevoren	5.000 gulden per jaar, eventueel aan te passen aan de stijging van energieprijzen	Kleinonderhoud voor rekening van huurder	29 december 1981	Huur- overeenkomst
Nuth Loods Nierhoven	Voormalige gemeenteloods Nierhoven	Onbepaalde tijd met wederzijds recht van opzegging met inachtneming van een termijn van zes maanden	Om niet	Geen afspraken	22 september 1992	Gebruiks- overeenkomst
Hulsberg Kleedlokalen Aalbekerboys	Bergruimte	Onbepaalde tijd met wederzijds recht van op- zegging met in- achtneming van een termijn van zes maanden	Jaarlijks vast te stellen door de gemeente. Voor 1987 tien gulden.	Geen afspraken	2 maart 1987	Gebruiks- overeenkomst

Bron: Gebruiks- en huurovereenkomsten van de toenmalige gemeenten Nuth, Hulsberg, Schimmert en Wijnandsrade.

Bijlage 2 Bestuurlijke reactie college burgemeester en wethouders Nuth

Aan: Rekenkamercommissie ZL
t.a.v. dhr. M. Cobben
Postbus 998
6300 AZ VALKENBURG

Nuth, 12 augustus 2008
Verzonden, 14 AUG. 2008

Onderwerp: Reactie op rapport 'Voor het goede doel'

Geachte heer Cobben,

In onze vergadering van 12 augustus 2008 hebben wij kennis genomen van het rapport 'Voor het goede doel' waarin u uw bevindingen uit het onderzoek naar binnen- en buitensportaccommodaties hebt weergegeven. U verzoekt ons college om een reactie te geven, welke wij onderstaand hebben weergegeven. Wanneer u naar aanleiding van deze reactie nog vragen hebt, kunt u contact opnemen met de behandelend ambtenaar, dhr. F.J.M. Arets.

Wij hebben deze brief ook per e-mail aan u gestuurd, opdat u de reactie zonder veel extra werk kunt opnemen in uw rapport. De paginanummers komen overeen met de nummers van het door u thans beschikbaar gestelde rapport. Wij verzoeken u vriendelijk om, als u de nummers wilt handhaven, deze aan te passen aan de paginanummering van het definitieve rapport.

Wij maken graag van de gelegenheid gebruik om u te bedanken voor het onderzoek en het uitvoerige rapport dat u heeft geschreven. Wij denken dat hiermee een goede basis is gelegd om te komen tot een beleid voor sportaccommodaties specifiek maar ook voor de gemeentelijke accommodaties in zijn algemeenheid.

Reactie per pagina:

1. Pag. 3: Het overzicht van accommodaties in bijlage 1 waarnaar in de eerste alinea wordt verwezen, betreft enkel accommodatie waar sport wordt bedreven. De accommodaties in onze gemeente zijn omvattender dan de opsomming in voorliggend rapport, hetgeen u verderop in het rapport ook aangeeft.
2. Pag. 3: U legt in de derde alinea een verband tussen het sportaccommodatiebeleid en het sport- en beweegbeleid. In de sportnota die de raad op 24 april 2007 heeft vastgesteld, is deze koppeling bewust niet gemaakt. Wij denken echter dat een koppeling wel goed zou zijn. Zie ook aanmerking 2. bij bevindingen.
3. Pag. 8: Een afvaardiging van uw commissie heeft op 11 april 2008 een bezoek gebracht aan een aantal accommodaties. Eén van de accommodaties die zijn bezocht is het sportcomplex in Hulsberg en daarbij heeft men gesproken met de voorzitter van SV Hulsberg. Wij denken dat dit te veel nadruk krijgt in voorliggend rapport, waardoor de andere accommodaties onderbelicht blijven / worden. Wij nemen uitdrukkelijk afstand van de aanmerkingen van de voorzitter van SV Hulsberg en laten deze voor zijn eigen

Uw kenmerk:

Ons kenmerk:
WEBU/2008/7316
Dossier:

Behandeld door:
F.J.M. Arets
Doorkiesnummer:
045-5659283

Bijlage(n):

Bezoekadres:
Deweveplein 1
6361 BZ Nuth
Postadres:
Postbus 22000
6360 AA Nuth

Centrale telefoon:
045 – 5659100

Fax:
045 – 5659299

Internet:
www.nuth.nl

E-mail:
info@nuth.nl

- rekening. Het is niet te ontkennen dat het complex verouderd is. Niet voor niets zijn wij op zoek naar oplossingsmogelijkheden. Maar de aanmerkingen van de voorzitter van SV Hulsberg zijn ons inziens te sterk aangezet. Naar onze mening is dan ook niet te spreken van een 'slechte staat' van het complex, maar van een behoorlijk gedateerd complex.
- Uit de voetnoot van de rekenkamercommissie maken wij op dat SV Hulsberg de aanmerkingen van de voorzitter niet schriftelijk heeft bevestigd.
4. Pag. 9: Of er voldoende belangstelling is voor nieuwbouwwoningen in de kern Hulsberg is een risico van de projectontwikkelaar en daarmee geen probleem voor de gemeente(raad).
 5. Pag. 9: Een uitspraak van de TC Hulsberg dat het gezamenlijk exploiteren van voorzieningen 'onbespreekbaar' is, vinden wij opmerkelijk en prematuur.
 6. Pag. 9: Dat in Schimmert 'volgens de gemeente kwalitatief de beste voetbalvelden in de gemeente' liggen is een uitspraak van een medewerker van onze gemeente. Daarmee is niet bedoeld te zeggen dat de voetbalvelden in de andere kernen kwalitatief niet goed (genoeg) zijn, maar dat in vergelijking tot de voetbalvelden in de andere kernen in onze gemeente in Schimmert zeer goed onderhouden voetbalvelden liggen. De gemeente voert in Schimmert geen extra onderhoud uit, maar een aantal leden van VV Schimmert voert zelf extra onderhoud uit, hetgeen elke vereniging vrij staat, zolang het de onderhoudswerkzaamheden die de gemeente laat verzorgen niet dwarsboomt.
 7. Pag. 11: U concludeert dat er naar het aantal wedstrijdquivalenten bezien zes wedstrijd velden nodig zijn in onze gemeente. Met de huidige spreiding van de velden zijn acht velden nodig, terwijl er tien beschikbaar zijn. In Nuth ligt volgens de normen één veld te veel, evenals in Vaesrade, zo schrijft u in uw rapport. Wij denken dat hierin een bevestiging ligt om het aantal accommodaties in onze gemeente kritisch tegen het licht te houden.
 8. Pag. 11: TC Hulsberg heeft het subsidie-evaluatieformulier voor 2008 nog niet ingeleverd. Het subsidie over 2008 is ook nog niet uitbetaald.
 9. Pag. 12: U concludeert dat in onze gemeente 18 tennisbanen liggen, terwijl wij volgens de NOC/NSF-normen kunnen volstaan met 12 banen. Wij denken dat hierin een bevestiging ligt om het aantal accommodaties in onze gemeente kritisch tegen het licht te houden.
 10. Pag. 14: U constateert ten aanzien van het beheer van de overeenkomsten een aantal zaken. Zonder de reden waarom een aantal zaken nog niet (opnieuw) is geregeld te noemen, lijkt het net alsof de organisatie c.q. ons college iets heeft nagelaten. Ons lijkt het evenwel evident dat, zolang er geen accommodatiebeleid is, het niet voor de hand liggend is om de zaken die u noemt aan te pakken.
 11. Pag. 16: Tabel 5 vermeldt bedragen die overeen zouden moeten komen met het bedrag in tabel 11 (vergelijking met andere gemeenten). Die bedragen komen niet overeen, omdat in de jaarrekeningen van de gemeente geen uitzuivering is gemaakt voor sportaccommodaties. Dat is naderhand voor het jaar 2006 wel aangeleverd en dat bedrag is opgenomen in tabel 11. Als tabel 5 daarmee in overeenstemming gebracht zou moeten worden, zouden de jaren 2004 en 2005 ook moeten worden uitgezuiverd. Omdat het in tabel 5 gaat om een trend aan te geven, is daarvan door uw commissie afgezien.
- Als wij op basis van de verhoudingen in de uitzuivering voor 2006 ook de

jaren 2004 en 2005 berekenen, ontstaat het volgende beeld en zien wij dat de trend wel klopt, maar de bedragen er anders uitzien:

- a. Jaar 2004: gebouwen: € 148.916,00 en groene sportvelden: € 214.066,00
 - b. Jaar 2005: gebouwen: € 195.953,00 en groene sportvelden: € 185.633,00
 - c. Jaar 2006: gebouwen: € 209.651,00 en groene sportvelden: € 196.167,00
12. Pag. 17: Onder tabel 6 merkt u op dat de kosten voor voetbalcomplex de Kollenberg zeer hoog zijn, omdat het een nieuwe accommodatie is. Nog los van de vraag of die conclusie zo kan worden getrokken, omdat een en ander te maken heeft met afschrijvingsbeleid, moeten wij opmerken dat er een reserve bestaat, waaruit jaarlijks een bedrag wordt onttrokken, ter dekking van de kapitaallasten van complex de Kollenberg. Deze reserve is gevormd met opbrengsten uit de verkoop van de gronden van het voormalige sportcomplex in Nuth (uitbreidingsplan De Eijken). Dit verloopt dus budgettair neutraal.
 13. Pag. 18: Eenzelfde aanmerking als onder punt 12. geldt ook hier ten aanzien van het hockeycomplex op de Kollenberg.
 14. Pag. 20: In de tekst onder tabel 10 gaat u in op het ontstaan van het verschil tussen de tarieven die in de vigerende overeenkomsten worden genoemd en de tarieven die daadwerkelijk op het subsidie worden ingehouden. De vergelijking tussen deze tarieven is naar onze mening niet relevant, omdat de raad op 1 maart 1988 heeft besloten om uniforme tarieven te hanteren. Die tarieven zijn daarmee in de plaats gekomen van de in de overeenkomsten genoemde tarieven. Dat de overeenkomsten privaatrechtelijk daarop hadden moeten worden aangepast, is een juiste conclusie, maar rechtvaardigt ons inziens geen vergelijking. De uniforme tarieven worden conform raadsbesluit van 25 februari 1992 sinds dat jaar ieder jaar ingehouden op de subsidiebetalingen, waarmee wel reeds jaren uitvoering wordt gegeven aan het raadsbesluit.
 15. Pag. 21: In feite concludeert u dat een benchmark tussen gemeenten ten aanzien van kosten van accommodaties niet mogelijk is, hetgeen wij ook steeds hebben aangegeven. De conclusie dat de kosten in de gemeente Nuth per inwoner het hoogste zijn, kunnen wij niet volgen. Als wij de kolom 'onderhoud' interpreteren als zijnde uitsluitend onderhoudskosten, dan zijn de kosten per inwoner (€ 32,82) in onze gemeente lager dan in Beek en Margraten.
 16. Pag. 22: Ten aanzien van de uren die genoemd zijn voor het (mogelijke) gebruik van de accommodaties merken wij op dat het probleem hierbij altijd is dat iedereen op courante uren wil sporten. Voor het gebruik van accommodaties zijn tijden tussen 17.00 uur en 22.00 uur en in de weekeinden tussen 9.00 uur en 17.00 uur heel courante uren. Maar buiten die tijden liggen accommodaties vaak leeg. Als wij alleen naar courante uren zouden kijken, dan zal waarschijnlijk de conclusie zijn dat het gebruik van de accommodaties zeer hoog ligt.
 17. Pag. 22: Wat de bezetting van de hockeyvelden betreft heeft het MT in zijn reactie ook normeringen aangeleverd, maar in tabel 12 geeft u een eigen berekening weer, welke wij niet onderschrijven. De bezetting en de normering voor hockeyvelden wordt in de NOC/NSF-normen uitgedrukt in seniorequivalenten, waarbij volgens onze berekening in Nuth een bezetting is van 19,5 seniorequivalent, terwijl 1,25 kunstgrasveld gelijk staat aan

18,75 seniorequivalenten. Er is dus sprake van een tekort van 0,75 seniorequivalenten ofwel 104% bezetting. Hoewel het MT in zijn eerdere reactie uitging van 1,5 veld i.p.v. 1,25 veld, doet dat verder niet af aan de berekening c.q. benadering.

18. Pag. 23: De conclusie van uw commissie dat de vergrijzing gevolgen zal hebben voor de bekostiging van accommodaties is juist. Maar er ligt een spanningsveld tussen doelmatigheid en efficiënt omgaan met middelen en bevorderen van leefbaarheid en sociale samenhang (prestatieveld 1 van de WMO). Een stuk verderop in de nota merkt u dat ook op. Om de effecten van de vergrijzing inzichtelijk te maken, is het programmapunt 'zilver wordt goud' door de raad aangenomen. Maar dat er met visie keuzes gemaakt zullen moeten worden en daarmee een ander accommodatiebeleid gevolgd moet worden, is naar onze mening een terechte constatering van uw commissie.

Reactie op conclusies en aanbevelingen

U geeft aan de doeltreffendheid van het accommodatiebeleid niet te kunnen toetsen, simpelweg omdat er geen doelstellingen (in een accommodatiebeleid) zijn geformuleerd. Die conclusie is terecht, maar stond ons inziens vantevoren al vast. Wij hebben eerder naar de raad al aangegeven dat een toetsing van (de uitvoering van) het beleid niet mogelijk is, omdat geen beleid is geformuleerd.

Over de doelmatigheid van het sportaccommodatiebeleid doet u geen uitspraken, omdat daarvoor volgens u een diepgaander (en kostbaarder) onderzoek nodig is. Volgens u kan de doelmatigheid evenwel met relatief eenvoudige ingrepen worden bevorderd. Aangezien u echter niet verder ingaat op deze stelling en daarmee ook niet concreet aangeeft waarop u doelt, kunnen wij deze stelling niet verifiëren.

Bevindingen:

1. De constatering dat er volgens de normen twee voetbalvelden en zes tennisbanen teveel zijn in onze gemeente is correct. Wij missen de berekening voor de Hockeyvelden.
2. Dat er een kaderstellend beleid voor accommodaties moet zijn, is naar onze mening een juiste bevinding. De aanmerking dat er (toch) een koppeling zou moeten liggen tussen sport- en beweegbeleid en sportaccommodatiebeleid onderschrijven wij, waarbij wij wel erop wijzen dat het gehele accommodatiebeleid meer omvat dan enkel sportaccommodaties (zie ook aanbeveling 2.).
3. U stelt dat de overeenkomsten kunnen worden geactualiseerd. Naar onze mening dienen ze te worden geactualiseerd. In dit verband komt van zelf ook de vraag aan de orde welke tarieven gehanteerd zouden moeten worden.

Conclusies:

1. Wij delen de conclusie dat er een spanningsveld bestaat tussen behoud en bevorderen van leefbaarheid en sociale samenhang en op een zo doelmatig en verantwoord mogelijke manier omgaan met financiële middelen.
2. Ook onderschrijven wij de conclusie en de redenen voor het opstellen van een accommodatiebeleid.

Aanbevelingen:

1. Aanbeveling 1 (clustering van accommodaties) gaat uit van de veronderstelling dat clustering van accommodaties op termijn (de kost gaat voor de baat uit) tot een besparing leidt. Wij merken hierbij op dat er wel heel duidelijke bestuurlijke kaders nodig zijn om tot clustering te kunnen komen.
2. Een koppeling tussen sport- en beweegbeleid, sportaccommodatiebeleid en subsidies is naar onze mening terecht. De aanbeveling van de rekenkamercommissie past in de context en kaders van het onderzoek (binnen- en buitensportaccommodaties), maar accommodatiebeleid is veel meer dan alleen sportaccommodaties. Een koppeling met alleen sport- en beweegbeleid zou dus te beperkt zijn. Er zal een koppeling gelegd moeten worden tussen de verschillende beleidsterreinen (bijvoorbeeld: lokaalonderwijsbeleid voor onderwijsgebouwen; sociaal cultureel werk voor gemeenschapshuizen; preventief jeugdbeleid voor peuterspeelzalen en kinderopvang; etc.).
3. De aanbeveling om de tarieven en de overeenkomsten aan te passen aan de maatstaven van deze tijd delen wij volledig. Belangrijk daarbij zijn de kaders die wij ook onder aanbeveling 1. aanhalen, omdat de vraag is of die tarieven kostendekkend moeten zijn of indirecte subsidie.
4. Het is zeker mogelijk om aandacht te vragen voor krimp gemeenten in relatie tot de ontwikkeling van het gemeentefonds.

Algemene reactie

Als wij uw rapport in zijn algemeenheid bezien, dan concluderen wij dat het de hoogste tijd wordt dat een accommodatiebeleid vorm wordt gegeven. Wij zullen de raad dan ook nog voor het einde van 2008 een aantal strategisch belangrijke keuzes voorleggen, opdat in 2009 het beleid ook operationeel inhoud krijgt.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en zien het definitieve rapport met belangstelling tegemoet. Met vragen kunt u contact opnemen via het in de marge vermelde doorkiesnummer. E-mailen kan ook: frank.arets@nuth.nl.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en Wethouders van Nuth,

de secretaris

Mr. F.L.J. van Vloten,

de burgemeester, wvd.

Mr. H.G. Vos,

Aan: Rekenkamercommissie ZL
t.a.v. dhr. M. Cobben
Postbus 998
6300 AZ VALKENBURG

Nuth, 19 augustus 2008
Verzonden, 20 augustus 2008

Onderwerp: Aanvullende reactie op definitief rapport n.a.v. bijstelling tabel 11.

Geachte heer Cobben,

In onze vergadering van 19 augustus 2008 hebben wij kennis genomen van uw e-mailbericht inzake de bijstelling van tabel 11 (vergelijking kosten per inwoner sportaccommodaties) in het definitieve rapport 'Voor het goede doel'. In onze eerdere reactie van 12 augustus 2008 (kenmerk: WEBU/2008/7316) hebben wij onder punt 15. hierop een standpunt ingenomen. Op basis van de door u nieuw opgestelde tabel 11 achten wij het noodzakelijk om onze reactie bij te stellen.

Uw kenmerk:

Ons kenmerk:
WEBU/2008/7904
Dossier:

Behandeld door:
F.J.M. Arets
Doorkiesnummer:
045-5659283

Bijlage(n):

Bezoekadres:
Deweveplein 1
6361 BZ Nuth
Postadres:
Postbus 22000
6360 AA Nuth

Centrale telefoon:
045 - 5659100

Fax:
045 - 5659299

Internet:
www.nuth.nl

E-mail:
info@nuth.nl

Wij verzoeken u om de reactie van 12 augustus 2008 onder punt 15. als niet geschreven te beschouwen en daarvoor de volgende reactie in de plaats te stellen: *Het is duidelijk dat de gemeente Nuth het meeste per inwoner uitgeeft voor sportaccommodaties, hetgeen een heroverweging van het beleid dienaangaande rechtvaardigt.*

Wij danken u voor de mogelijkheid om onze reactie te kunnen bijstellen.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Met vragen kunt u contact opnemen via het in de marge vermelde doorkiesnummer. E-mailen kan ook: frank.aret@nuth.nl.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en Wethouders van Nuth,

de secretaris

Mr. F.L.J. van Vloten,

de burgemeester, wnd.

Mr. H.G. Vos,

Bijlage 3 Lijst van geïnterviewde personen

De heer M.N.E. Suppers	Toenmalig coördinerend wethouder accommodatiebeleid sport en recreatie
De heer mr. F. van Vloten	Gemeentesecretaris
De heer drs. H. Aben	Hoofd afdeling Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en milieu
De heer ing. F. Graf	Hoofd afdeling Openbare werken
De heer drs. E. Berger	Hoofd afdeling Bestuurlijke en juridische zaken
De heer P. Stallenberg	Hoofd afdeling Personeel, informatisering, organisatie en facilitaire zaken
De heer R. van Dinteren	Hoofd afdeling Financiën
De heer F. Scheffers	Hoofd afdeling Welzijn en burgerzaken
De heer F.J.M. Arets	Bureauchef Welzijn

Bijlage 4 Geraadpleegde literatuur

Rekenkamer(commissie)onderzoeken naar en beleidsnota's over accommodatiebeleid en privatisering van gemeentelijke diensten

Amersfoort	'De spagaat tussen publiek en privaat belang'. Rapportage van het onderzoek naar de privatisering van de stadscamping MidlandParc. 4 april 2003
Amersfoort	Onderzoek prijs-kwaliteitverhouding sportaccommodaties Amersfoort, december 2007
Apeldoorn	Sportnota. Op weg naar 2012. Januari 2006
Berkelland, Bronckhorst, Lochem, Montferland	Rapportage verhuur van gemeentelijke accommodaties. December 2007
Best	Onderzoek naar politieke sturing en kaderstelling bij het beleid voor buitensportaccommodaties. 4 april 2007
Cuijk	Cuijk maakt tijd voor sport. Sportnota 2007 tot en met 2010
Dordrecht	'Verloren ambities'. Onderzoek verzelfstandiging organisatieonderdelen. 13 november 2007
Goes	Sportnota 2008-2011. December 2007
Kerkrade	Sportbeleidsnota 2007-2012
Landgraaf	Aanloop tot de echte sprong. Sportnota 2007-2010.
Provincie Limburg	Sport verlegt grenzen in Limburg. Sportnota Provincie Limburg 2006-2008. Juni 2006
Maastricht	Beeldenboek kwaliteit binnensportaccommodaties. Maart 2007
Maastricht	Bestandsanalyse sportaccommodaties. Bouwstenen voor de toekomst. Maart 2007
Maastricht	Spreadingsbeleid sportaccommodaties: concentratie en kwaliteit in samenhang. 1 november 2007
Maastricht	Integraal accommodatiebeleid in de steigers [nog op te vragen]
Margraten	Nota sport en bewegen Gemeente Margraten. 2006
Moerdijk	Rekenkameronderzoek naar de procesgang van de verzelfstandiging van de gemeentelijke zwemaccommodaties in de Gemeente Moerdijk. 2004
Nuth	Sport- en beweegbeleid gemeente Nuth 2007.

Oostburg	Rapport onderzoek naar het privatiseren van accommodaties. Z.j.
Oosterhout	Kadernota Sport en Sportieve Recreatie. 21 september 2004
Roermond	Nota Sportbeleid 2002-2006. September 2002
Schinnen	Sport- en beweegnota 2005-2006. 2 juni 2005
Valkenburg aan de Geul	‘Een geschenk uit de hemel’. De samenwerking tussen Valkenburg aan de Geul en 3W. 28 november 2007
Wassenaar, Voorschoten, Oegstgeest	Onderzoek exploitatie zwembaden in de gemeenten Wassenaar, Voorschoten en Oegstgeest. 8 oktober 2007
Wijk bij Duurstede	Aan de start van een nieuwe periode. Sportnota 2006-2010
Zutphen	‘Plons in het duister’. Onderzoek inzake het Graaf Ottobad. September 2007

Overige literatuur

Centraal Bureau voor de Statistiek	Gemeente op Maat 2006 Nuth. Voorburg/Heerlen 2008
Centraal Plan Bureau	The impact of demographic uncertainty on public finances in the Netherlands. CPB Discussion Paper, no 104. April 2008
W. Derks, P. Hovens en L.E.M. Klinkers	Structurele bevolkingsdaling: Een urgente nieuwe invalshoek voor beleidsmakers. Den Haag februari 2006
Provincie Limburg	Bevolkingsprognose 2008-2040. Maastricht januari 2008
Provincie Limburg	Demografische voorsprong: Kwaliteitsslag onderwijs, maart 2008
Raad voor het openbaar bestuur en Raad voor de financiële verhoudingen	Bevolkingsdaling. Gevolgen voor bestuur en financiën. Den Haag maart 2008

Bijlage 5 De rekenkamercommissie

De rekenkamercommissie bestaat uit:

drs. H.P.M. (Bert) Kreemers	: voorzitter
drs. M.J.M. (Mimi) Crijns	: plv. voorzitter
drs. A.M.J. (Ton) Dreuw RC	: lid
mr. D.J.J.M. (John) Havenith	: lid
drs. W.J.H.S. (Wil) Lindelauf RA RO	: lid
ir. P.T.H.J. (Peter) Thuis	: lid
M.G.A. (Maurice) Cobben	: secretaris

Alle leden maken op persoonlijke titel deel uit van de rekenkamercommissie. De in de rekenkamercommissie werkzame registeraccountant treedt niet in die hoedanigheid op.

Website : www.rekenkammercie-zl.nl
Postadres : Postbus 998
6300 AZ Valkenburg aan de Geul
Telefoon : 06-215 337 83
Emailadres : info@rekenkammercie-zl.nl

Het emailadres van Bert Kreemers is : b.kreemers@rekenkammercie-zl.nl
Mobiel : 06-531 528 39